

Základní škola a Střední škola CREDO, o.p.s.
Mozartova 43, 779 00 Olomouc
tel.: 585 425 781
e-mail: credo_ops@cmail.cz

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO OBOR VZDĚLÁNÍ
ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ – I, II**

č. j. ZŠ a SŠ spec.CRE/278/2020

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
2	Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu	5
2.1	Úplnost a velikost školy	5
2.2	Vybavení školy	5
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	6
2.4	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	6
2.5	Zaměření školy	7
2.6	Cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením	8
2.7	Cíle vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	9
3	Výchovné a vzdělávací strategie školy	10
3.1	Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením	10
3.2	Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	14
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	17
	ŠVP pro obor vzdělávání ZŠ Speciální – I.díl.....	19
4	Průřezová témata ZŠS, vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením.....	20
	Učební plán - 1. stupeň ZŠ speciální I. díl, 1. – 6. ročník	23
	Učební plán – 2. stupeň ZŠ speciální I. díl, 7. - 10. ročník	26
5	Vyučující předměty – 1. stupeň ZŠ Speciální I. díl	29
	ČTENÍ	29
	PSANÍ	36
	POČTY	43
	VĚCNÉ UČENÍ	50
	HUDEBNÍ VÝCHOVA	59
	TĚLESNÁ VÝCHOVA	67
	PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA	74
6	Vyučující předměty – 2. stupeň ZŠ Speciální I. díl	83
	ČTENÍ	83
	PSANÍ	89
	POČTY	94
	PRÁCE S POČÍTAČEM.....	100
	VĚCNÉ UČENÍ	104
	HUDEBNÍ VÝCHOVA	113
	TĚLESNÁ VÝCHOVA	121
	PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA	128

ŠVP pro obor vzdělávání ZŠ Speciální – II.díl	135
Učební plán - ZŠ speciální II. díl	136
7 Vyučující předměty – ZŠ Speciální II. díl	140
ROZUMOVÁ VÝCHOVA.....	140
SMYSLOVÁ VÝCHOVA.....	148
HUDEBNĚ POHYBOVÁ VÝCHOVA.....	153
REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	158
PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA	161
8 Hodnocení žáků	166
9 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost	168

1 Identifikační údaje

Název ŠVP: ŠVP pro obor vzdělání ZŠ speciální č. j. ZŠ a SŠ speciální,
CRE/278/2020

Předkladatel:

Název a adresa školy:

Základní škola a Střední škola CREDO, o. p. s.

Mozartova 43, 779 00 Olomouc

Jméno ředitelky školy: Mgr. Blanka Vacková

Kontakty pro komunikaci se školou: Mgr. Blanka Vacková

Telefonní číslo: 605000641

e-mail: credo_ops@cmail.cz

Zřizovatel:

Jitro – Sdružení rodičů a přátel postižených dětí, z. s., Mozartova 1161/43, 779 00 Olomouc
(spolek)

Ing. Petr Nevjelík, Langrova 1207/1b, 627 00 Brno-Slatina

Irena Ryšavá, Horní 25, 783 13 Štěpánov

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2020

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Radka Urbanová

Spoluautoři a realizátoři: pedagogové ZŠ a SŠ CREDO, o.p.s.

IZO 110008421

RED-IZO 600026701

IČO 25386573

podpis ředitelky školy

razítko školy

2 Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu

2.1 Úplnost a velikost školy

ZŠ a SŠ CREDO, o. p. s. navštěvují žáci ve věkovém rozpětí od 6 do 26 let, pro něž je vzhledem ke svým speciálním vzdělávacím potřebám prospěšný individuální přístup ze strany pedagogů, který naše škola nabízí. Jedná se o děti a mládež s různým typem a mírou postižení (mentální, tělesné, se souběžným postižením více vad včetně poruch autistického spektra).

Ve škole jsou třídy ZŠ a ZŠ speciální. Maximální kapacita školy je 48 žáků. Naše škola se ve svém výchovně vzdělávacím procesu zaměřuje na poskytování vzdělávání žáků na základě jejich individuálních potřeb a přispívá tak k začlenění do běžného života. Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy se podílí na vytváření pohodového, podnětného a bezpečného prostředí. Vhodnou komunikací rozvíjí u žáků vzájemnou sounáležitost a podporují kladné mezilidské vztahy. Výuka má individuální charakter, veškeré činnosti zohledňují žákovy fyzické i psychické možnosti a specifické potřeby.

2.2 Vybavení školy

Areál školy je situován do klidné části města, obklopen zahradou, z níž byla vybudována přírodní učebna, jejíž součástí je např. zahradní altán s etnickými nástroji, květinová cesta, vyvýšené záhony pro pěstování zeleniny, ležení pod korunami stromů, smyslový záhon s plodinami, bylinkový záhon, hmatový záhon, dřevěné žlaby pro hry a manipulaci s vodou či houpací skrýše.

ZŠ a SŠ CREDO, o.p.s. využívá polovinu areálu obklopujícího dvě školní budovy. Zbývající prostory využívá rehabilitační centrum Jitrocel a stacionář Jitro Olomouc, o.p.s. Obě budovy jsou bezbariérové, přechod mezi nimi není náročný. Bezbariérový přístup do druhých pater budov je řešen výtahem a plošinami. Ve všech budovách jsou bezbariérové toalety, na každé budově je k dispozici sprcha.

Škola je vybavena speciálními kompenzačními pomůckami a speciálními výukovými pomůckami. Využíváme speciální metody práce, máme upravené prostory tříd a pracoven. Veškeré činnosti zohledňují individuální fyzické i psychické možnosti a specifické potřeby dětí. Snažíme se o jejich celkový rozvoj a zapojení do běžného života.

Ve škole je dále také cvičná kuchyňka, výtvarná a pracovní dílna, víceúčelová místnost, dvě multisenzorické místnosti s prvky snoezelenu (bílá a tmavá). Bílá místnost byla

vybudována, aby v ní prostřednictvím vlastních prožitků docházelo ke stimulaci celého těla, což má viditelný pozitivní vliv na zdravotní i psychický stav dětí. Tmavá místnost je charakteristická svým přítmím, které v ní panuje – tmavý „snoezelen“. Přítmí přirozeně zintenzivňuje zapojení všech smyslů i vnímání. Díky využití moderních projekčních technologií umožňuje toto prostředí zažít netradiční okamžiky, dostat se do světa fantazie, bez omezení snít a rozvíjet tak představivost dětí. Navíc jsou formou zábavných her a úkolů žáci aktivizováni a podporováni při učení se mimo školní lavice.

Pravidelnou a nedílnou součástí vyučování je v rámci speciálně pedagogických předmětů canisterapie, muzikoterapie, aplikované pohybové aktivity v Aquaparku. Realizujeme projektové dny, návštěvy divadel a kulturních akcí, sportovní dny, cyklovýlety. Žáci si mohou vybrat i z velké nabídky odpoledních volnočasových aktivit.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Ve třídách pracují pedagogičtí pracovníci - speciální pedagogové a asistenti pedagoga. Zastoupeny jsou různé věkové kategorie, nadpoloviční většinu tvoří ženy. Ve škole je výchovný poradce, metodik sociálně patologických jevů, specialista pro ekologickou výchovu.

Všichni speciální pedagogové mají vysokoškolské pedagogické vzdělání se zaměřením na speciální pedagogiku v souladu s potřebnou kvalifikací.

Pedagogičtí pracovníci se aktivně podílejí na odpoledních volnočasových aktivitách.

2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mají možnost konzultovat prospěch, chování, aktuální zdravotní stav, dlouhodobé i krátkodobé učební plány svých dětí kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím nebo na třídních schůzkách. Prostřednictvím dotazníků zjišťujeme názory rodičů na dílčí problémy vzdělávání na škole. O své činnosti škola informuje veřejnost prostřednictvím webových stránek, Dnů otevřených dveří. Rodičům a žákům nabízíme možnost konzultace psychologických a speciálně pedagogických obtíží s pracovníky různých Speciálně pedagogických center (SPC), mohou využívat i služeb externího psychologa. Pro pomoc při výběru dalšího studia a profesní orientace žáků, případně při řešení výchovných problémů, funguje na škole výchovný poradce.

Bez problémů probíhá spolupráce se Školskou radou pracující při naší škole. Školská rada se schází dvakrát ročně, mezi její členy patří i členka našeho pedagogického sboru a jako

host je někdy přítomna i ředitelka školy. Je tak zajištěna vzájemná potřebná informovanost o chodu školy na obou stranách.

Škola se zapojuje do různých projektů, spolupracuje s nadacemi a sponzory. Poskytujeme praxi studentům pedagogických škol. Pedagogové také vzájemně spolupracují na dlouhodobých školních projektech. Organizují se akce pro rodiče, žáky a přátele školy (Zahradní slavnost, Vánoční posezení a dílničky). Třídní kolektivy vyjíždějí na řadu exkurzí, výletů, navštěvují divadelní a filmová vystoupení, besedy v knihovně.

Spolupracujeme s rehabilitačním centrem Jitrocel, především se jedná o individuální rehabilitační cvičení jednotlivých žáků prolínající se vyučováním či následující po jeho ukončení.

Žáci a jejich rodiče využívají také služeb denního stacionáře Jitro Olomouc, o.p.s., který nabízí široké spektrum služeb a volnočasových aktivit.

Naše škola zatím nespolupracuje se žádným podobným zařízením v zahraničí, i když bychom takovou spoluprací uvítali.

2.5 Zaměření školy

Škola je zaměřena na rozvíjení osobnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, především žáků s vícenásobným zdravotním postižením a také žáků s poruchami autistického spektra. Cílem našeho pedagogického snažení je zpřístupnit žákům vzdělání v co nejvyšší možné míře a poskytnout jim takové vědomosti, dovednosti a návyky, které by je co možná nejlépe připravily na běžný život.

Vzdělávání v naší ZŠ speciální je možné navštěvovat v rozsahu 1. - 10. ročníku. Průběh vyučování, včetně organizace vyučovací hodiny, je vždy plně přizpůsoben individuálním zvláštnostem žáků. Vyučovací hodina, způsob jejího zahájení i průběh se odvíjí podle aktuálního psychického i fyzického stavu žáků. Důraz klademe na navození příjemné pohodové atmosféry po ranním nástupu do školy. Na úvod dne proto zařazujeme krátké oblíbené činnosti dětí, např. hra s oblíbenou hračkou, poslech oblíbené hudby, neorganizované aktivity dětí dle jejich nálady. Tím docílíme klidného, bezproblémového zahájení výuky. Rovněž střídání doby individuální výuky s pedagogickým pracovníkem, skupinové práce i relaxačních chviliek plně závisí na aktuálním psychickém i fyzickém stavu žáků.

O zařazení dítěte do naší školy rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení na základě žádosti zákonných zástupců, lékařského posudku a doporučení školského poradenského

zařízení (SPC) ke vzdělávání ve škole zřízené podle §16 odst. 9 Školského zákona, v platném znění.

Kromě kvalitního vzdělání je pro naše žáky důležitá i rehabilitační péče, proto spolupracujeme s rehabilitačním centrem Jitrocel, které uvedenou péči zajišťuje.

V rámci mimoškolních činností nabízíme žákům možnost realizovat se v různých volnočasových aktivitách.

2.6 Cíle vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

- snažíme se o všestranný rozvoj osobnosti každého žáka v co nejvyšší dosažitelné míře, např. sestavením individuálního vzdělávacího plánu nebo plánu rozvoje žáka
- při výuce uplatňujeme individuální přístup, strukturované vyučování (především u žáků s PAS), kratší časové intervaly s dostatečnou dobou na relaxaci
- u žáků s obtížemi v komunikaci se snažíme využívat různé formy alternativní a augmentativní komunikace, všechny žáky vedeme k všestranné a účinné komunikaci
- ve výuce upřednostňujeme takové znalosti a dovednosti, které budou pro žáky dobře uplatnitelné v běžném životě (zaměřujeme se na nácvik sebeobslužných činností, orientaci v praktických záležitostech každodenního života, aj.)
- vytvářet a rozvíjet u žáků citové vztahy k lidem, k životnímu prostředí
- učivo se snažíme procvičovat na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, využíváme zkušenosti žáků
- snažíme se volit takové metody práce, které individuálně odpovídají potřebám jednotlivých žáků
- vedeme žáky k samostatnosti, ale snažíme se, aby byli schopni pracovat i v týmu
- důraz při výuce klademe na informační a komunikační technologie, jejichž využití je pro některé naše žáky téměř nezbytné
- učíme žáky dodržování pravidel a uvědomění si následků za jejich porušení
- vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, k jejich kulturám a duchovním hodnotám
- snažíme se vytvářet přátelské, nestresující prostředí, ve kterém se žák nebojí případných neúspěchů
- naší snahou je vést žáky k reálné profesní i životní orientaci
- učíme žáky chránit své vlastní zdraví i zdraví druhých, vedeme je k ohleduplnosti, k přiměřenému chování ve společnosti známých i neznámých lidí

2.7 Cíle vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

- snažíme se o všestranný rozvoj osobnosti každého žáka v co nejvyšší dosažitelné míře, např. sestavením individuálního vzdělávacího plánu nebo plánu rozvoje žáka
- vedeme žáky k osvojení základních hygienických návyků a jejich provádění v praxi s dopomocí dle možností žáků
- při výuce uplatňujeme individuální přístup, strukturované vyučování (především u žáků s autismem), kratší časové intervaly s dostatečnou dobou na relaxaci
- u žáků s obtížemi v komunikaci se snažíme využívat různé formy alternativní a augmentativní komunikace, všechny žáky vedeme k všestranné a účinné komunikaci
- ve výuce upřednostňujeme takové znalosti a dovednosti, které budou pro žáky dobře uplatnitelné v běžném životě (zaměřujeme se na nácvik sebeobslužných činností, orientaci v praktických záležitostech každodenního života, aj.)
- rozvíjíme schopnosti žáků spolupracovat s blízkými osobami, přiměřeně reagovat na cizí osoby
- rozvíjíme citový život dětí, schopnost projevat přiměřeně city v různých situacích
- snažíme se o rozvíjení pozornosti, vnímavosti a celkového pozitivního pohledu na život

3 Výchovné a vzdělávací strategie školy

Výchovné a vzdělávací strategie školy představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti, aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy a přihlížejí ke specifickým potřebám žáků s postižením.

3.1 Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Kompetence k učení

Vést žáky k uvědomění si vlastních možností, schopností a ke vhodnému výběru výukových postupů, motivovat je k celoživotnímu učení.

- při práci uplatňujeme individuální přístup, zohledňujeme žákovy individuální možnosti a schopnosti k učení
- vztah žáka k učení ovlivňujeme vytvářením příjemné a pozitivní atmosféry ve škole
- zprostředkováváme informace pomocí názorného vysvětlení, praktických ukázek, vlastních zkušeností, zapojením více smyslů do vnímání žáků
- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení (řešení problémů více způsoby atd.)
- vedeme žáky k využívání různých informačních zdrojů (encyklopedie, internet, knihovna aj.)
- hodnotíme žáky na základě individuálního pokroku
- zadáváme žákovi úlohy vycházející v co největší míře z praktického života
- organizujeme naučné poznávací programy (knihovny, divadla, muzea, výstavy, historické památky aj.)
- umožňujeme žákovi prezentaci výsledků vlastní práce (soutěže, třídní a školní výstavy aj.)

Žák by měl na konci základního vzdělávání ovládat základy čtení, psaní a počítání. Měl by dokázat dodržovat určité stereotypy v učení i v běžném životě, ovládat elementární úkony při práci s počítačem a zejména uplatňovat získané znalosti v praktických životních situacích.

Kompetence k řešení problémů

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

- u žáků vzbuzujeme zájem o daný problém
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života, učíme je rozpoznávat a pojmenovat konkrétní problémy a jejich závažnost
- vedeme žáky ke spolupráci a současně k samostatnému řešení problému
- vedeme žáky k aktivnímu získávání informací (knihovna, počítač, telekomunikační prostředky aj.)
- vedeme žáky k nacházení mezipředmětových vztahů
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme sebevědomí žáků a jejich důvěru k vlastním rozhodnutím, zároveň je učíme přijímat důsledky svých rozhodnutí
- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor ke sdělování vlastních problémů
- s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáka k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby

Žák by měl být schopen řešit podobné situace na základě vlastních zkušeností, zobecňovat naučené vědomosti, při problémech by měl vědět jak a na koho se obrátit.

Kompetence komunikativní

Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- zadáváním jednoznačných a srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- učíme žáky formulovat a obhajovat svůj názor
- správnou komunikací učíme žáky předcházet konfliktním situacím a uvedené situace řešit
- vedeme žáky k toleranci názorů druhých, odlišnosti v projevu a vyjadřování
- podporujeme přátelské vztahy mezi jednotlivými žáky a třídami navzájem

- odstraňujeme nežádoucí projevy v komunikaci žáků
- rozvíjíme všechny možnosti verbální i neverbální komunikace, u žáků s výrazným řečovým handicapem využíváme náhradní formy komunikace
- učíme žáky používat technické, informační a komunikační prostředky (telefon, internet aj.)
- nácvikem modelových situací učíme žáky základním komunikačním frázím a tím je zbavujeme strachu z komunikace s okolím

Žák by měl být schopen přiměřeně komunikovat v různých situacích s různými lidmi, porozumět sdělení dle svých možností, vyjádřit své názory, nestydět se vhodnou formou požádat o pomoc.

Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.

- vedeme žáky k respektování stanovených pravidel chování a vzájemného soužití ve škole i mimo školu
- vyžadujeme, aby žáci respektovali roli pedagoga jako autority i partnera
- ve výuce využíváme skupinovou práci i vzájemnou pomoc při učení
- vyučujeme žáky individuálně, ale snažíme se je vést i ke skupinové práci, aby si mohli vyzkoušet různé role v týmu
- vedeme žáky k objektivnímu hodnocení práce vlastní i skupinové
- vedeme žáky k potřebě pomáhat mladším, slabším, více handicapovaným a méně nadaným žákům
- formou besed i dlouhodobých programů seznamujeme žáky s riziky patologických forem chování i s jejich důsledky
- navozujeme různé sociální situace v praxi, např. na ozdravném pobytu, školních výletech a exkurzích z důvodu přiblížení se „zdravé“ společnosti

Na konci základního vzdělání by měl být žák schopen udržovat a rozvíjet vztahy s vrstevníky, přiměřeně se orientovat v neznámých situacích a rozpoznat možné nevhodné chování a dokázat na ně upozornit osobu, ke které má důvěru.

Kompetence občanské

Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

- seznamujeme žáky s lidskými právy a povinnostmi občana demokratické společnosti s důrazem na práva dětí
- seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi dané řádem školy
- vedeme žáky k vytváření si etických postojů a vyjádření vlastních názorů
- učíme žáky rozpoznávat projevy rasizmu, xenofobie, nedemokratických názorů, hnutí a systémů
- vedeme žáky k ekologickému myšlení
- učíme žáky vyhledat pomoc v sociální a právní oblasti
- formou návštěv a nácvikem praktických činností seznamujeme žáka s fungováním důležitých orgánů a institucí, učíme žáky pracovat s nejběžnějšími dotazníky a formuláři
- vedeme žáky k dodržování zdravého životního stylu
- formou dramatizace a praktickou zkušeností učíme žáka zvládat běžné praktické činnosti – nakupování, cestování hromadnou dopravou, pošta aj.

Žák by měl mít základní povědomí o právech i povinnostech občanů, dodržovat základní společenské normy a pravidla a měl by se dokázat přiměřeně chovat v krizových situacích podle pokynů kompetentních osob.

Kompetence pracovní

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do práce
- nácvikem jemné i hrubé motoriky vedeme žáky k rozvíjení manuální zručnosti
- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- vedeme žáky k neustálému přiměřenému zdokonalování se v práci na PC
- podněcujeme u žáků zájem o různé druhy pracovních činností pestrou nabídkou volnočasových aktivit

- vedeme žáky k objektivnímu posouzení vlastních možností a schopností při profesní orientaci
- zadáváním pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu a rozšiřujeme jeho pracovní-komunikační schopnosti
- seznamujeme žáky formou modelových situací a dramatizace se základními pravidly chování na pracovišti, na úřadech, při komunikaci s nadřízenými a při přijímacích pohovorech
- formujeme pozitivní vztah žáků k výsledkům své práce jejich zapojováním do úpravy a výzdoby školy a tříd
- hodnotíme výsledky manuálních činností žáků diferencovaně podle schopností, dosažené zručnosti a úrovně motoriky

Žák by měl mít osvojeny základní hygienické návyky, zvládat dle svých možností sebeobsluhu, s dopomocí pracovat podle naučeného postupu a posoudit výsledek své práce, dodržovat zásady ochrany zdraví při práci.

3.2 Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Kompetence k učení

Vést žáky k uvědomění si a rozvoji vlastních možností a schopností.

- při práci uplatňujeme individuální přístup, zohledňujeme žákovy individuální možnosti a schopnosti k učení
- vztah žáka k učení ovlivňujeme vytvářením příjemné a pozitivní atmosféry ve škole
- zprostředkováváme informace pomocí názorného vysvětlení, praktických ukázek, vlastních zkušeností, zapojením více smyslů do vnímání žáků
- hodnotíme žáky na základě individuálního pokroku
- zadáváme žákovi úlohy vycházející v co největší míře z praktického života
- umožňujeme žákovi prezentaci výsledků vlastní práce (soutěže, třídní a školní výstavy aj.)

Žák by měl být schopen na konci základního vzdělávání s dopomocí poznat tiskací písmena nebo se orientovat v jednoduchých symbolech a piktogramech, využívat vhodné pomůcky při práci, praktikovat učení nápodobou s dopomocí.

Kompetence k řešení problémů

Podněcovat žáky k řešení problémů dle svých schopností, snažit se o dokončení úkolu.

- u žáků vzbuzujeme zájem o daný problém
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- vedeme žáky ke spolupráci s asistentem, případně mezi sebou
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme sebevědomí žáků a jejich důvěru k vlastním rozhodnutím
- otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor ke sdělování vlastních problémů
- s využitím názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáka k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby dle pokynů dospělé osoby

Žák by měl s dopomocí řešit známé situace na základě nápodoby, měl by chápat a plnit jednoduché příkazy a přibližně se orientovat v časovém režimu dne.

Kompetence komunikativní

Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci dle svých možností.

- vedeme žáky ke vhodné (alternativní) komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- zadáváním jednoznačných a srozumitelných pokynů a otázek učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- správnou komunikací učíme žáky předcházet konfliktním situacím a uvedené situace řešit
- vedeme žáky k toleranci názorů a chování druhých
- podporujeme přátelské vztahy mezi jednotlivými žáky a třídami navzájem
- odstraňujeme nežádoucí projevy v komunikaci žáků

- rozvíjíme všechny možnosti verbální i neverbální komunikace, u žáků s výrazným řečovým handicapem využíváme náhradní formy komunikace
- nácvikem modelových situací učíme žáky základním komunikačním frázím a tím je zbavujeme strachu z komunikace s okolím

Žák by měl poznávat známé osoby a přiměřeně s nimi komunikovat, měl by reagovat na své jméno, vyjádřit souhlas či nesouhlas, své potřeby a pocity neverbálními i verbálními prostředky.

Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých.

- vedeme žáky k respektování stanovených pravidel chování a vzájemného soužití ve škole i mimo školu
- vyžadujeme, aby žáci respektovali roli pedagoga jako autority i partnera
- ve výuce využíváme skupinovou práci i vzájemnou pomoc při učení
- vyučujeme žáky individuálně, ale snažíme se je vést i ke skupinové práci
- vedeme žáky k pokusu o hodnocení práce vlastní i skupinové
- vedeme žáky k potřebě pomáhat mladším, slabším, více handicapovaným a méně nadaným žákům
- navozujeme různé sociální situace v praxi, např. na ozdravném pobytu, školních výletech a exkurzích z důvodu přiblížení se „zdravé“ společnosti

Žák by si měl uvědomovat vlastní osobu, poznávat členy své rodiny, rozlišovat mezi známými a neznámými lidmi, přiměřeně navazovat a udržovat kontakt s lidmi a snažit se s dopomocí o spolupráci se spolužáky i s dospělými osobami.

Kompetence pracovní

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti.

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení do práce
- nácvikem jemné i hrubé motoriky vedeme žáky k rozvíjení manuální zručnosti

- volíme pracovní činnosti zvládnutelné v kratších časových úsecích, u rozsáhlejších prací hodnotíme i dílčí výsledky
- seznamujeme žáky formou modelových situací a dramatizace se základními pravidly chování v různých životních situacích
- formujeme pozitivní vztah žáků k výsledkům své práce jejich zapojováním do úpravy a výzdoby školy a tříd
- hodnotíme výsledky manuálních činností žáků diferencovaně podle schopností, dosažené zručnosti a úrovně motoriky

Žák by měl s dopomocí zvládat nejjednodušší úkony sebeobsluhy a osobní hygieny, měl by poznávat a s dopomocí se podílet na provádění známých činností, měl by rozpoznat známé pracovní pomůcky.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jsme školou zaměřenou na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména žáků s vícenásobným zdravotním postižením a také žáků s poruchami autistického spektra. Nejčastější je souběžné postižení tělesné s postižením mentálním, často se však pojí i s dalšími postiženími, např. se zrakovou vadou, poruchami řeči, epilepsií, se specifickými vývojovými poruchami učení, poruchami pozornosti i jiných kognitivních funkcí. U některých žáků je diagnostikována dětská mozková obrna.

Mentální postižení žáků naší školy zahrnuje škálu od lehčího stupně (vzdělávání v ZŠ) až po těžké mentální postižení (vzdělávání v ZŠ speciální), všem žákům je zajištěn rovný přístup ke vzdělání.

Vzhledem k tomu, že se u našich žáků kombinuje v převážné míře postižení mentální s tělesným, je nutné v přístupu k nim mít stále na zřeteli především reálné využití získaných znalostí v praktickém životě. O úspěšném zapojení žáků do života nerozhoduje pouze úroveň jejich rozumových schopností a kvalita jejich vědomostí a znalostí, ale také jejich vztah k ostatním lidem, jejich schopnost komunikovat a navazovat osobní vztahy, v neposlední řadě i jejich osobnostní vlastnosti, povahové rysy a úroveň jejich chování. Proto se snažíme v přístupu k těmto žákům akcentovat zejména složku výchovnou, to znamená, vedeme žáky k vytvoření si kladného vztahu k lidem, ke vhodnému a přiměřenému chování v různých situacích, rozvíjíme jejich komunikační schopnosti a dovednosti, které jsou dle našeho názoru nezbytným předpokladem jejich co možná největší sociální integrace.

Snažíme se také rozvíjet u žáků jejich volní vlastnosti, zvyšovat míru a délku jejich soustředění a pozornosti, vhodným způsobem zdůrazňovat konkrétní využití nabytých znalostí v praktickém životě.

Uvedený přístup aplikujeme také při výchově a vzdělávání žáků s poruchou autistického spektra. Jejich výuka probíhá podle zásad strukturovaného učení (tzn. jsou uplatňovány zásady vizualizace, strukturalizace a individuálního přístupu). Také tito žáci mají přidruženu mentální retardaci různého stupně s nerovnoměrným postižením rozumových schopností.

Do naší školy jsou přijímáni i žáci, kteří jsou příslušníky různých národnostních menšin, cizí státní příslušníci.

Všichni naši žáci vyžadují různou délku a intenzitu individuálního přístupu ve výuce, řada žáků pracuje pouze za trvalé dopomoci speciálních pedagogů a asistentů pedagoga.

Základní škola a Střední škola CREDO, o.p.s.
Mozartova 43, 779 00 Olomouc
tel.: 585 425 781
e-mail: credo_ops@cmail.cz

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO OBOR VZDĚLÁNÍ
ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ – I**

č. j. ZŠ a SŠ spec.CRE/278/2020

4 Průřezová témata ZŠS, vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Na prvním a na druhém stupni ZŠ speciální (vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením) jsou průřezová témata využita jako integrativní součást vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů. Jednotlivé okruhy průřezových témat prolínají vhodnými tématy vyučovacích předmětů s rozdílným důrazem v jednotlivých ročnících i u jednotlivých žáků vzhledem k charakteru jejich postižení. Vybrali jsme tři průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Multikulturní výchova
3. Environmentální výchova

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň						2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ										
Rozvoj schopností poznávání	Čt, Ps, Po	Čt, Ps, Po	Čt, Ps, Po	Čt,Ps, Po, Vu	Čt,,Po, Ps, Vu	Čt,Ps, Po, Vu	Čt,Ps, Vu, Po	Čt,Ps, Po, Vu	Čt,Ps, Po, Vu	Čt,Ps, Po, Vu
Sebepoznání a sebepojetí				Vu	Vu	Vu	Vu, Tv	Vu, Tv	Vu, Tv	Vu, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Prolíná všemi předměty									
Psychohygiena	Prolíná všemi předměty									
SOCIÁLNÍ ROZVOJ										
Poznávací schopnosti	Prolíná všemi předměty									
Mezilidské vztahy	Prolíná všemi předměty									
Komunikace	Prolíná všemi předměty									
Spolupráce a soutěživost	Prolíná všemi předměty									
MORÁLNÍ ROZVOJ										
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prolíná všemi předměty									
Hodnoty, postoje, praktická etika	Prolíná všemi předměty									

2. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň						2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Kulturní rozdíly			Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt, Pp	Vu, Čt, Pp	Vu, Čt, Pp	Vu,Čt, Pp
Lidské vztahy	Vu	Vu	Vu	Vu	Vu	Vu	Vu, Čt, Pp	Vu, Čt, Pp	Vu, Čt, Pp	Vu,Čt, Pp
Etnický původ			Vu	Vu	Vu	Vu	Vu, Čt, Pp	Vu, Čt, Pp	Vu, Čt, Pp	Vu,Čt, Pp

3. ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň						2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ekosystémy							Vu, Pp	Vu, Pp	Vu, Pp	Vu, Pp
Základní podmínky života			Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Pp	Vu, Pp	Vu, Pp	Vu, Pp
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Čt	Vu, Pp	Vu, Pp	Vu, Pp	Vu, Pp
Vztah člověka k prostředí	Vu, Pvv	Vu, Pvv	Vu, Pvv	Vu, Čt Pvv	Vu, Čt Pvv	Vu, Čt Pvv	Vu, Pp Pvv	Vu, Pp Pvv	Vu, Pp Pvv	Vu, Pp Pvv

Učební plán - 1. stupeň ZŠ speciální I. díl, 1. – 6. ročník

Celkem povinně hodin			20	20	22	23	24	26
Vzdělávací oblasti	Celkem hodin	Vzdělávací obory (předměty)	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.
Jazyk a jazyková komunikace	38+6	Čtení (Čt)	4	4	5	5	5	5
		Psaní (Ps)	1+1	1+1	2+1	2+1	2+1	2+1
Matematika a její aplikace	12+3	Počty (Po)	2	2	2	2	2+1	2+2
Informační a komunikační technologie Člověk a jeho svět	18	Věcné učení (Vu)	3	3	3	3	3	3
Umění a kultura	12	Hudební výchova (Hv)	2	2	2	2	2	2
Člověk a zdraví	18+1	Tělesná výchova (Tv)	3	3	3	3	3	3+1
Člověk a svět práce	27	Pracovní a výtvarná výchova (Pvv)	4	4	4	5	5	5
Průřezová témata		Osobnostní a sociální výchova		+	+	+	+	+
		Multikulturní výchova	+	+	+	+	+	+
		Environmentální výchova						
Disponibilní časová dotace	10		1	1	1	1	2	4

Celková povinná časová dotace 135 hodin.

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň ZŠ speciální I. díl:

- Vzdělávací obor Řečová výchova byl integrován do vzdělávacího oboru Čtení.
- Vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a Člověk a jeho svět byly integrovány do nově vytvořeného vzdělávacího oboru Věcné učení.
- Vzdělávací obor Výtvarná výchova byl přesunut ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a byl integrován se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce do nově vytvořeného vzdělávacího oboru Pracovní a výtvarná výchova.
- Povinná disponibilní časová dotace byla použita k posílení časové dotace vzdělávacích oborů – viz. tabulka Učební plán 1. stupeň ZŠ speciální.
- Vzdělávací obor Matematika byl přejmenován na Počty.
- Průřezová témata byla zařazena jako integrativní součást vzdělávacích oborů v příslušných ročnících – viz. tabulka Učební plán 1. stupeň ZŠ speciální. Byla použita následující průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.
- Speciálně pedagogická péče není soustředěna do samostatných předmětů, ale prolíná celým vyučovacím procesem. Žákům je věnována průběžná péče zaměřená na zlepšení jejich mluvního projevu, individuální rehabilitační péče, jsou zařazovány pohybové a jiné relaxační aktivity v závislosti na momentální situaci a stavu žáka. Multismyslové aktivity ve škole jsou inspirovány metodou Snoezelen. Výraz snoezelen pochází z Holandska ze spojení slov „snuffelen“ (čmuchtat) a „doezelen“ (podřimovat). Jedná se propracovaný koncept, který je rozšířen po celém světě. V rámci konceptu je vytvořeno specifické prostředí pro účely smyslové stimulace, relaxace a prožití osobní zkušenosti. V tomto prostředí dochází k uvolnění, ale také k aktivizaci, probuzení zájmu, přináší radost a pocit vzájemného sdílení. Je vědecky dokázáno, že působí na zlepšení zdraví např. u psychických i fyzických onemocnění, při emocionálních potížích, při poruchách koncentrace – ADHD a dalších. Ve škole se nachází dva typy místností s různým zaměřením. Bílá multismyslová místnost (na 3. b.), je využívána hlavně pro zklidnění žáků, multismyslovou stimulaci, relaxaci a uskutečňování bazální stimulace. Nachází se v ní mj. bublinkový vodní sloup, optická vlákna, projektor s olejovými a tematickými kotoučky, aroma lampa, zrcadlová koule, pohodlný měkký nábytek a další pomůcky. Tmavá multismyslová místnost (na 1. b.) s kvalitním technickým zázemím, dataprojektorem a světly slouží mj. pro aktivizaci, relaxaci, tematicky zaměřené výukové hodiny a stimulaci zrakových funkcí. Toto prostředí je velmi variabilní a může být využíváno pro všechny věkové kategorie žáků. Cílem hodin je:

- stimulace smyslových receptorů u žáků, přinášení nových zajímavých podnětů
  - zmírnění stresu a napětí u žáků
  - navození kladných emocí u žáků, rozvoj spolupráce, komunikace
  - rozvoj vztahu důvěry učitel / asistent pedagoga – žák
  - zajímavé obohacení hodin např. RTV/TV, PVV/VV, HPV/HV, SV
  - možnost didaktických vstupů – ČT, PO, VU
  - smysluplná náplň závěrečné části jakékoli hodiny (10 – 15 min.)
  - předcházení syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků
-
- V multismyslovém prostředí pracují se žáky speciální pedagogové i asistenti pedagoga, kteří prošli alespoň základními, příp. navazujícími kurzy pod vedením Mgr. Renáty Filatové (zástupce ISNA-MSE - International Snoezelen Association - Multisensory Environment pro Českou republiku, dlouhodobě se zabývá konceptem Snoezelen-MSE).
  - Do obsahu učiva Tělesné výchovy jsou integrovány prvky Zdravotní tělesné výchovy na základě doporučení lékaře a fyzioterapeuta.
  - Očekávané výstupy ve všech vzdělávacích oborech jsou prakticky zaměřené, kladou důraz na předpokládané reálné využití získaných znalostí v běžných životních situacích. Jejich dosažení proto není chápáno jako definitivně dané, ale je podmíněno vývojem žáka v určitém věku v závislosti na jeho postižení, který nelze předem přesně předvídat.

Učební plán – 2. stupeň ZŠ speciální I. díl, 7. - 10. ročník

Celkem povinně hodin			27	28	29	30
Vzdělávací oblasti	Celkem hodin	Vzdělávací obory	7. roč.	8. roč.	9. roč.	10. roč.
Jazyk a jazyková komunikace	23+5	Čtení (Čt)	4+1	4+1	4+1	4+1
		Psaní (Ps)	1+1	2	2	2
Matematika a její aplikace	12+3	Počty (Po)	3+1	3+1	3	3+1
Informační a komunikační technologie	4	Práce s počítačem (Pp)	1	1	1	1
Člověk a příroda Člověk a společnost	22	Věcné učení (Vu)	5	5	6	6
Umění a kultura	4	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1
Člověk	12+3	Tělesná výchova (Tv)	3	3+1	3+1	3+1
Člověk	26	Pracovní a výtvarná výchova (Pvv)	6	6	7	7
Průřezová témata		Osobnostní a sociální výchova	+	+	+	+
		Multikulturní výchova	+	+	+	+
		Environmentální výchova	+	+	+	+
Disponibilní časová dotace	11		3	3	2	3

Povinná časová dotace 114 hodin.

Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň ZŠ speciální I. díl:

- Vzdělávací obor Řečová výchova byl integrován do vzdělávacího oboru Čtení.
- Vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a příroda byly integrovány do nově vytvořeného vzdělávacího oboru Věcné učení.
- V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie byl vytvořen nový předmět Práce s počítačem.
- Vzdělávací obor Výtvarná výchova byl přesunut ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a byl integrován se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce do nově vytvořeného vzdělávacího oboru Pracovní a výtvarná výchova.
- Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví byly integrovány vzdělávací obory Výchova ke zdraví a Tělesná výchova do vzdělávacího oboru Tělesná výchova.
- Vzdělávací obor Matematika ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace byl přejmenován na Počty.
- Povinná disponibilní časová dotace byla použita k posílení časové dotace vzdělávacích oborů – viz. tabulka Učební plán 2. stupeň ZŠ speciální.
- Do obsahu učiva Tělesné výchovy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jsou integrovány prvky Zdravotní tělesné výchovy na základě konzultací s fyzioterapeuty a obsah učiva vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.
- Obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví je součástí vzdělávacího oboru Věcné učení.
- Speciálně pedagogická péče není soustředěna do samostatných předmětů, ale prolíná celým vyučovacím procesem. Žákům je věnována průběžná péče zaměřená na zlepšení jejich mluvního projevu, individuální rehabilitační péče, jsou zařazovány pohybové a jiné relaxační aktivity v závislosti na momentální situaci a stavu žáka. Multismyslové aktivity ve škole jsou inspirovány metodou Snoezelen. Výraz snoezelen pochází z Holandska ze spojení slov „snuffelen“ (čmúchat) a „doezelen“ (podřimovat). Jedná se o propracovaný koncept, který je rozšířen po celém světě. V rámci konceptu je vytvořeno specifické prostředí pro účely smyslové stimulace, relaxace a prožití osobní zkušenosti. V tomto prostředí dochází k uvolnění, ale také k aktivizaci, probuzení zájmu, přináší radost a pocit vzájemného sdílení. Je vědecky dokázáno, že působí na zlepšení zdraví např. u psychických i fyzických onemocnění, při emocionálních potížích, při poruchách koncentrace – ADHD a dalších. Ve škole se nachází dva typy místností s různým zaměřením. Bílá multismyslová místnost (na 3. b.), je využívána hlavně pro zklidnění žáků, multismyslovou stimulaci, relaxaci a uskutečňování bazální stimulace. Nachází se

v ní mj. bublinkový vodní sloup, optická vlákna, projektor s olejovými a tematickými kotoučky, aroma lampa, zrcadlová koule, pohodlný měkký nábytek a další pomůcky. Tmavá multismyslová místnost (na 1. b.) s kvalitním technickým zázemím, dataprojektorem a světly slouží mj. pro aktivizaci, relaxaci, tematicky zaměřené výukové hodiny a stimulaci zrakových funkcí. Toto prostředí je velmi variabilní a může být využíváno pro všechny věkové kategorie žáků. Cílem hodin je:

- stimulace smyslových receptorů u žáků, přinášení nových zajímavých podnětů
  - zmírnění stresu a napětí u žáků
  - navození kladných emocí u žáků, rozvoj spolupráce, komunikace
  - rozvoj vztahu důvěry učitel / asistent pedagoga – žák
  - zajímavé obohacení hodin např. RTV/TV, PVV/VV, HPV/HV, SV
  - možnost didaktických vstupů – ČT, PO, VU
  - smysluplná náplň závěrečné části jakékoli hodiny (10 – 15 min.)
  - předcházení syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků
- V multismyslovém prostředí pracují se žáky speciální pedagogové i asistenti pedagoga, kteří prošli alespoň základními, příp. navazujícími kurzy pod vedením Mgr. Renáty Filatové (zástupce ISNA-MSE - International Snoezelen Association - Multisensory Environment pro Českou republiku, dlouhodobě se zabývá konceptem Snoezelen-MSE).
- Průřezová témata byla zařazena jako integrativní součást vzdělávacích oborů ve všech ročnících – viz. tabulka Učební plán 2. stupeň ZŠ speciální. Byla použita následující průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

5 Vyučující předměty – 1. stupeň ZŠ Speciální I. díl

ČTENÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahem vzdělávacího oboru Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako o jeden ze zdrojů informací.

Součástí vzdělávacího oboru Čtení je vzdělávací obor Řečová výchova, který se zaměřuje na osvojení užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Výuka je realizována:

- v 1. a 2. ročníku se vyučuje 4 hodiny týdně
- ve 3. až 6. ročníku se vyučuje 5 hodin týdně

- žáci si osvojí všechna malá i velká tiskací písmena
- čtou dvojslabičná a trojslabičná slova tvořená otevřenými slabikami i slova se zavřenou slabikou na konci
- součástí výuky čtení jsou cvičení zaměřená na vnímání obsahu čteného textu a péče o rozvoj řeči
- řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních dovedností

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje základy čtení
- používá učebnice, učební pomůcky a materiály
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- podporuje nácvik dovednosti čtení
- vede žáka k soustředění a koncentraci k učení, vhodně motivuje žáka

Kompetence k řešení problému

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problému

Učitel:

- motivuje žáka k řešení jednoduchých problémů
- navozuje u žáka pocit důvěry, pocit, že se může svěřit
- pomáhá žákovi získat informace k vyřešení jednoduchého problému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí jednoduchým sdělením a reaguje podle svých možností, vyjadřuje své potřeby

Učitel:

- navozuje komunikaci, oční kontakt
- používá jednoduché a srozumitelné pokyny a dbá na přiměřenou odpověď
- vede žáka k vyjádření pocitu, nálady, prožitku

Kompetence personální a sociální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- navozuje a udržuje vztahy mezi vrstevníky

Učitel:

- napomáhá žákovi při orientaci ve třídě, škole
- umožňuje žákovi vyřizování jednoduchých vzkazů ve školním prostředí
- rozvíjí kladné vztahy mezi žáky, mezi žákem a učitelem

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje si návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti

Učitel:

- rozvíjí u žáka jednoduchá pravidla společenského chování
- respektuje individualitu každého žáka

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- soustředí se na pracovní výkon
- přijímá posouzení výsledku své práce

Učitel:

- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze – příprava pomůcek na lavici
- zadává žákovi přiměřené úkoly
- pozitivně hodnotí jednotlivé kroky výkonu žáka

Ve vyučovacím předmětu Čtení budou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- při nácvičce čtení upevňování sebeovládání a dalších volných vlastností
- schopnost čtení jako zdroje poznání o světě
- čtení jako prostředek komunikace mezi lidmi

Multikulturní výchova

- získání povědomí o odlišnostech a jedinečnosti každého člověka
- seznámení se životem jiných kultur prostřednictvím knih a časopisů

Environmentální výchova

- prostřednictvím čtení a prohlížením nejrůznějších tiskovin seznámit žáky přiměřenou formou s nutností péče o životní prostředí nejen v místě svého bydliště

Vzdělávací oblast – Jazyková komunikace
Vzdělávací obor – Čtení
1. stupeň (1. - 6. roč.)
1. období (1. - 3. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Příprava na čtení, seznámení se s knihami, motivace ke čtení. Čtení obrázků v řádku. Orientace na stránce. Tvoření vět k obrázkům, chápání obsahu vět.</p> <p>Hláška a písmeno a, A, i, I, ve funkci spojky mezi obrázky.</p> <p>Dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočítadel.</p> <p>Skládání slov bez slabik.</p> <p>Hláška a písmeno m, M, v, V. Slabiky ma, má, Má, mi, MI, va, Vá, vi, Ví.</p> <p>Hláška a písmeno e, E, slabika me, Me, mé, Mé, ve, Vě.</p> <p>Čtení dvojslabičných slov: máma, mami, máme.</p> <p>Hláška a písmeno o, O, u, U, l, L, slabiky s těmito písmeny.</p> <p>Čtení dvojslabičných slov s dosud procvičovanými slabikami.</p> <p>Čtení krátkých vět doplněných obrázkem. Možnost čtení Globální metodou čtení.</p>	<p>Orientovat se na stránce i řádku.</p> <p>Tvořit věty podle obrázků.</p> <p>Dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání.</p> <p>Číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik.</p> <p>Chápat obsah krátkých vět doplněný obrázkem.</p>	<p>OSV, EV, MV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>U všech písmen postupujeme obdobným způsobem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vyvození hlásky a písmene s pomocí říkanky a obrázků – čtení otevřených slabik s tímto písmenem – čtení dvojslabičných slov z otevřených slabik <p>Poslech a recitace veršů a říkadel. Poslech pohádek a vyprávění. Dramatizace.</p> <p>Řečová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dechová, hlasová a artikulační cvičení – výslovnost, rytmizace, intonace – edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu – přednes říkanky, popisy obrázků – poslech předčítaného textu 	<p>Reprodukovat jednoduché říkanky a básničky.</p> <p>Odpovídat na otázky slovem, větou.</p> <p>Dokázat se koncentrovat na poslech pohádek.</p> <p>Popsat jednoduché obrázky.</p> <p>Reprodukovat krátký text podle otázek.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Vzdělávací oblast – Jazyková komunikace

Vzdělávací obor – Čtení

1. stupeň (1. - 6. roč.)

2. období (4. - 6. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Upevňování čtení slov zvládnutých na nižším stupni.</p> <p>Čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou - mám, sám, tam.</p> <p>Postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen t, T, y, Y, s, S, j, J, p, P, n, N, š, Š, d, D, z, Z, k, K.</p> <p>Čtení dvojslabičných i tříslabičných slov s otevřenými slabikami.</p> <p>Čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov, která mají zavřenou slabiku na konci.</p> <p>Čtení vět obsahujících snadná slova s přiměřeným obsahem.</p> <p>Postupné osvojování hlásek a písmen b, B, c, C, r, R, č, Č, h, H, ou, ž, Ž.</p> <p>Čtení dvojslabičných i víceslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami na konci.</p> <p>Čtení snadných textů s porozuměním.</p> <p>Čtení dvojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami. Čtení snadných tříslabičných slov.</p> <p>Možnost čtení Globální metodou čtení.</p>	<p>Zvládat čtení probraných tiskacích písmen.</p> <p>Číst dvojslabičná a trojslabičná slova.</p> <p>Číst s porozuměním jednoduché věty.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Plynulé čtení slabik, slov a snadných vět s porozuměním.</p> <p>Orientace ve větě tichým čtením.</p> <p>Seznamování s literaturou pro děti a mládež.</p> <p>Poslech vyprávění, CD, DVD, kazet.</p> <p>Prohlížení a čtení dětských časopisů.</p> <p>Řečová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> – edukace a reedukace řeči – rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích, alternativní způsoby komunikace – přednes, vyprávění, říkanky, básničky, popisy obrázků – reprodukce a dramaturgie - říkanky, básničky, jednoduché příběhy. 	<p>Porozumět textu.</p> <p>Orientovat se ve větě.</p> <p>Umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek.</p> <p>Popsat osoby, předměty. Domluvit se v běžných situacích. Zvládat slovní formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování. Dramatizovat jednoduchý příběh z oblasti, která je žákům blízká.</p> <p>Přednášet krátké říkanky a básničky.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

PSANÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Výuka je realizována:

- v 1. a 2. ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně (1 hodina + 1 hodina disponibilní dotace)
- ve 3. až 6. ročníku se vyučuje 3 hodin týdně (2 hodiny + 1 hodina disponibilní dotace)
- vyučovací hodiny psaní je vhodné dělit na menší časové jednotky, aby bylo psaní procvičováno několikrát týdně
- soustavně dbáme na správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní
- při rozvíjení grafických dovedností žáků začínáme od velkých tvarů a průpravných cviků, které se postupně zmenšují a zpřesňují
- psaní písmen by mělo probíhat souběžně s nácvikem čtení
- uvolňovací cviky, nácvik prvků písmen mohou být zařazeny jako samostatné práce v průběhu jiných složek výchovy
- velký důraz klademe na motivaci
- při psaní je nutné provádět všechny pohyby uvolněně, pokud možno plynule, lze použít rytmická říkadla, popř. i hudební doprovod

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje si základy psaní
- používá učební pomůcky a materiály

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- podporuje nácvik dovednosti psaní

- vede žáka k soustředění a koncentraci k učení, vhodně motivuje žáka

Kompetence k řešení problému

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problému

Učitel:

- motivuje žáka k řešení jednoduchých problémů
- navozuje u žáka pocit důvěry, pocit, že se může svěřit
- pomáhá žákovi získat informace k vyřešení jednoduchého problému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými přiměřeně svým schopnostem
- rozumí jednoduchým pokynům a reaguje podle svých možností
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace

Učitel:

- používá jednoduché a srozumitelné pokyny a dbá na přiměřenou odpověď
- vede žáka k jednoduché písemné komunikaci

Kompetence personální a sociální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- navozuje a dodržuje vztahy mezi vrstevníky

Učitel:

- napomáhá žákovi při orientaci ve třídě, škole
- psaní jednoduchých vzkazů
- vede žáka k pochopení vztahů v rodině, ve třídě – blahopřání, přání
- rozvíjí kladné vztahy mezi žáky – krátké dopisy

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje si návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti

Učitel:

- rozvíjí u žáka jednoduchá pravidla společenského chování
- respektuje individualitu každého žáka

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- soustředí se na pracovní výkon
- přijímá posouzení výsledku své práce

Učitel:

- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze – příprava pomůcek na lavici
- zadává žákovi takové úkoly, při kterých je schopen vytrvat do jeho splnění
- pozitivně hodnotí jednotlivé kroky výkonu žáka

Ve vyučovacím předmětu Psaní budou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- procvičování soustředění, pevné vůle i při nezdaru při nácvičku psaní
- pomoc spolužákovi
- komunikace, upozornění na význam schopnosti psát v lidské komunikaci

Multikulturní výchova

- formou psaného textu a obrázků seznamovat žáky s rozdílnostmi ve vzhledu a životě lidí na zemi
- výchova k toleranci

Environmentální výchova

- upozornění na význam novin, knih a časopisů při péči o životní prostředí

Vzdělávací oblast – Jazyková komunikace

Vzdělávací obor – Psaní

1. stupeň (1. - 6. roč.)

1. období (1. - 3. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace.</p> <p>Nácvik správného držení psacího náčiní.</p> <p>Uvolňovací cvičení, alternativní nácvik psaní.</p> <p>Modelování písmen, šablony, práce s tabulkou, pískovnička.</p> <p>Směrová orientace, orientace na řádku a na stránce.</p> <p>Psaní hůlkového a psacího písma, slabiky, slova.</p> <p>Základní hygienické návyky při psaní.</p> <p>Psaní číslic.</p> <p>Čmárání, kroužení.</p> <p>Horní a dolní oblouky oběma směry. Horní a dolní oblouky opakovaně.</p> <p>Vodorovné čáry zleva doprava, svislé čáry zleva doprava.</p>	<p>Dodržovat správné držení psacího náčiní.</p> <p>Vyvodit písmena podle obrázků.</p> <p>Psát velká hůlková písmena.</p> <p>Odlišovat délku samohlásek.</p> <p>Zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním.</p> <p>Psát a spojovat písmena a tvořit slabiky.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Svislé a šikmé čáry shora dolů a zdola nahoru.</p> <p>Smyčky, ovály, vlnovky.</p> <p>Šikmé čáry na obě strany - „zuby na pile“.</p> <p>Písmena e, i, m, M, l, u, v.</p> <p>Slabiky mé, mi.</p> <p>Postupný nácvik písmen o, O, a, A.</p> <p>Psaní slabik s procvičenými písmeny (má, mu, mo, la, le, li, lo, lu).</p> <p>Nacvičené prvky stále opakujeme s užitím jiné motivace.</p> <p>Opis a přepis, psaní krátkých slovních spojení.</p> <p>Psaní na PC.</p>	<p>Napsat hůlkovým písmem své jméno.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Vzdělávací oblast – Jazyková komunikace

Vzdělávací obor – Psaní

1. stupeň (1. - 6. roč.)

2. období (4. - 6. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Další rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace.</p> <p>Uvolňovací cvičení, alternativní nácvik psaní.</p> <p>Směrová orientace, orientace na řádku a na stránce.</p> <p>Psaní hůlkového a psacího písma, slabiky, slova.</p> <p>Opis a přepis, psaní krátkých slovních spojení.</p> <p>Základní hygienické návyky při psaní.</p> <p>Psaní číslic.</p> <p>Postupný nácvik písmen V, t, y, s, j, n.</p> <p>Psaní slov, která žáci četli na nižším stupni (láme, mele).</p> <p>Psaní slov typu mám, tam.</p> <p>Psaní malých písmen, která se žáci učí číst (p, n, š, d, z, k, ž).</p> <p>Psaní slabik s nově procvičenými písmeny.</p> <p>Psaní na PC.</p>	<p>Psát písmena, která umí číst.</p> <p>Opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova.</p> <p>Opsat číslice.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

POČTY

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Počty je založen na praktických dovednostech, které žáci nejčastěji využijí během života. Žáci se učí řadit a třídit předměty do skupin, seznamují se se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich využití. Učí se používat matematické pomůcky. Součástí matematického vzdělání je osvojení si dovedností z geometrie, poznávat geometrické útvary a tělesa, která se vyskytují v jejich okolí.

Výuka je realizována:

- v 1. až 6. ročníku jsou 2 hodiny týdně
- v 5. ročníku je výuka posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace
- v 6. ročníku je výuka posílena o 2 hodiny z disponibilní časové dotace

Vzdělávací obsah je členěn do těchto tematických okruhů:

- Řazení a třídění předmětů - tvoření skupin podle velikosti, řazení předmětů podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjení prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť.
- Čísla a početní operace – seznámení s reálnými čísly, s rozkladem čísel, osvojit si základní matematické operace (sčítání, odčítání, násobení). Manipulace s mincemi a bankovkami.
- Závislosti, vztahy a práce s daty – základy měření, seznámení s časovými souvislostmi, určení času, základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.
- Základy geometrie – rozeznávání a pojmenovávání základních geometrických tvarů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- ovládá základy počítání a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice, učební pomůcky a učební materiály
- dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se koncentraci na učení
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení se situacemi každodenního života

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- denně opakuje, procvičuje a upevňuje s žákem jeho získané konkrétní dovednosti
- používá vhodné učební pomůcky (počítadla, drobné předměty pro manipulaci a názor,
- modely geometrických tvarů, číselnou osu, stavebnice, manipulační hry apod.)
- vede žáka k osvojení matematické symboliky

Kompetence k řešení problému

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností

Učitel:

- předkládá žákovi osvědčené metody a postupy
- vede žáky k práci s chybou

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností

Učitel:

- používá jednoduché a srozumitelné pokyny a dbá na přiměřenou odpověď
- posiluje u žáka správné vyjadřování užíváním matematických symbolů a termínů

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- poukazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí
- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- užívá metody, které umožňují žákovi vnímat pokroky svého snažení
- vedeme žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- poukazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí
- má základní představu o vztazích mezi lidmi

Učitel:

- dbá na respektování pravidel pro výuku
- vede žáky k vzájemné pomoci a ohleduplnosti

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- přijímá posouzení výsledku své práce

Učitel:

- vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce
- pozitivně hodnotíme jednotlivé kroky pracovního výkonu žáka a tím jej motivujeme k dokončení činnosti
- u žáka buduje povědomí o základních pracovních postupech

Ve vyučovacím předmětu Počty budou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- akceptovat různé přístupy k řešení problémů
- schopnost dohodnout se ve skupině
- cvičení sebeovládání při počáteční nezdaru

Environmentální výchova

- prostřednictvím řešení nejrůznějších, např. slovních úloh upozorňovat na péči o životní prostředí

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Počty

1. stupeň ZŠ speciální (1. - 6. roč.)

1. období (1. - 3. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Řazení a třídění předmětů, tvoření skupin. Třídění podle různých kritérií (stejně – více – méně, hodně – málo, drahý – levný, všichni – nikdo).</p> <p>Úlohy na orientaci v prostoru a čase.</p> <p>Manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý – velký, krátký- dlouhý). Orientace na ploše.</p> <p>Pojem čísel 1 až 5. Čtení a psaní čísel. Porovnávání čísel, přiřazování čísel k prvkům a naopak. Počítání do 10.</p> <p>Číselná řada vzestupná a sestupná.</p> <p>Sčítání a odčítání v oboru do 5.</p> <p>Diktát čísel a jednoduchých příkladů.</p> <p>Jednoduché tabulky.</p>	<p>Orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký.</p> <p>Orientovat se v prostoru a používat výrazy – nad, pod, přes, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře, dole, vpředu, vzadu.</p> <p>Řadit předměty zleva doprava a třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu.</p> <p>Číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10.</p> <p>Orientovat se v číselné řadě 1 až 10.</p> <p>Matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat. Sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5.</p> <p>Psát číslice 1-5 podle diktátu.</p> <p>Doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10.</p>	<p>OSV, EV</p>

<p>Počítání s drobnými mincemi.</p> <p>Porovnávání délky předmětů.</p> <p>Základní geometrické tvary, čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník. Rozlišení na různých předmětech.</p> <p>Výukové programy na PC, tabletu.</p>	<p>Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi.</p> <p>Porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší.</p> <p>Poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník). Rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech.</p> <p>Určit a porovnat délky v reálných situacích, odhad vzdálenosti.</p> <p>Rozeznat geometrické tvary na konkrétních předmětech, porovnávání tvarů.</p>	<p>OSV, EV</p>
--	--	----------------

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Počty

1. stupeň ZŠ speciální (1. - 6. roč.)

2. období (4.- 6. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Řazení a třídění předmětů, tvoření skupin. Třídění podle různých kritérií. Větší – menší, kratší – delší, širší – užší. Orientace na ploše. Používat výraz vpravo a vlevo.</p> <p>Tvoření skupin o daném počtu prvků. Porovnávání množství.</p> <p>Určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy.</p> <p>Osvojení pojmu rok, měsíc, den. Určování času. Jednotky času. Práce s hodinami.</p> <p>Základní jednotky délky a hmotnosti.</p> <p>Počítání s bankovkami a mincemi.</p>	<p>Orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší. Rozlišovat pojmy vlevo – vpravo, uprostřed. Orientovat se na ploše.</p> <p>Porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků.</p> <p>Třídít předměty podle pořadí ve skupinách, přiřazovat předměty podle číselné řady.</p> <p>Rozlišovat pojmy rok, měsíc, den. Určit čas s přesností na celé hodiny.</p> <p>Základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram.</p> <p>Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi.</p>	<p>OSV, EV</p>

<p>Obor přirozených čísel do 100. Číselná osa. Čtení, psaní a porovnávání čísel do 20.</p> <p>Rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku Početní operace s nulou.</p> <p>Psaní čísel do 100. Jednoduché slovní úlohy z praktického života. Seznámení s kalkulátorem.</p> <p>Křivé a přímé čáry, přímky.</p> <p>Používání pravítka, měření pomocí různých délkových měřidel.</p> <p>Výukové programy na PC, tabletu</p>	<p>Číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose. Numerace do 100.</p> <p>Rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku.</p> <p>Psát čísla do 100. Zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku.</p> <p>Kreslit křivé a přímé čáry. Poznat rozdíl mezi čarou a přímkou.</p> <p>Používat pravítko při rýsování přímek. Změřit délku předmětu.</p>	
---	---	--

VĚCNÉ UČENÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vznikl sloučením vzdělávacích oblastí Informační a komunikační technologie a Člověk a jeho svět. Probíraná témata se v jednotlivých ročnících rozšiřují a prohlubují o nové poznatky v závislosti na vyspělosti žáků, jejich rozšiřujících se znalostech i z jiných předmětů. Osvojování učiva probíhá především na základě pozorování konkrétních jevů a situací, které žáci pojmenovávají a na základě praktických zkušeností žáků.

Výuka je realizována:

- vyučuje se ve všech ročnících tři hodiny týdně.
- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- nové znalosti a dovednosti se snažit co nejvíce uplatnit v reálném běžném životě
- co nejsamostatněji se orientovat v reálných situacích, říci si o pomoc
- základy práce s osobním počítačem, s textovým editorem, orientace v práci s některými speciálními výukovými programy

Vzdělávací obsah je členěn do těchto tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme – důraz je kladen na poznávání nejbližšího okolí, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, pocit bezpečí v místě, kde žijí
- Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, komunikace se známými i neznámými lidmi
- Lidé a čas – orientace v dějích a čase, způsob života v nejbližším okolí
- Rozmanitost přírody – poznávání změn v přírodě v průběhu roku, proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody, základy ochrany přírody

- Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, základní sebeobslužné úkony.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- využívá základy čtení ke svému vzdělávání
- používá učební pomůcky a učební materiály
- seznamuje se s termíny, znaky a symboly každodenního života
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- získává elementární způsoby práce s počítačem

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- vede žáka k poznávání, rozlišování, pojmenování předmětů, dějů, jevů
- vytváří modelové situace z praktického života, kde si žák hravou formou procvičuje a upevňuje získané zkušenosti
- vede žáka k plnění úkolů, ke spolupráci
- vede žáka k ověření a použití naučených dovedností
- vede žáka k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Učitel:

- motivuje žáka k řešení jednoduchých problémů praktického života
- předkládá žákovi osvědčené metody a postupy
- rozvíjí u žáka požádat o pomoc druhou osobu
- využívá k řešení problémů pro žáka praktické aktivity školy
- podporuje u žáka spolupráci a vzájemnou pomoc
- vede žáka k orientaci v dějích a skutečnostech kolem sebe

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky vhodným způsobem
- chápe jednoduché obrazové materiály
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace na PC

Učitel:

- vede žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností
- podporuje u žáka použití všech dostupných dorozumívacích technik a forem
- vede žáka k aktivnímu zapojení do života školy
- zapojuje žáka do školních akcí, při kterých se může prezentovat
- podporuje přátelskou komunikaci ve třídě a ve školním prostředí (gratulace k narozeninám, jmeninám, společenské aktivity)
- poskytuje informace o možnosti komunikace přes internet – upozorňuje na možná rizika

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje vztahy s vrstevníky
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování
- získává sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Učitel:

- rozvíjí kladné vztahy mezi žáky, podporuje vztahy mezi žákem a učitelem
- umožňuje žákovi spolupodílet se na vytváření pravidel vzájemného soužití a respektování
- učitel motivuje žáka k žádoucímu chování a respektování pravidel chování
- učitel procvičuje a upevňuje u žáka zásady hygieny, stolování, oblékání, slušného chování
- učitel u žáka podporuje kamarádské vztahy s vrstevníky a sociální cítění při aktivitách školy (škola v přírodě aj.)

- učitel poučuje žáka o rizikovém chování, o nebezpečí

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- učí dodržovat základní společenské chování
- učí chovat v krizových situacích pod vedením druhé osoby

Učitel:

- zajišťuje praktický nácvik způsobů společenského chování a připravuje žáka na chování v situacích mimo školu
- vede žáka k plnění povinností
- vede žáka ke spolupráci
- podporuje zdravý vývoj žáka prostřednictvím sportovních aktivit, vycházek a výletů do přírody
- svým přístupem, pomocí, praktickými aktivitami učí žáka chránit přírodu
- vede žáka k chápání nebezpečí

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- podle instrukcí plní jednoduché úkoly
- se učí přijímat posouzení své práce
- se učí dodržovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a ochrany životního prostředí

Učitel:

- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze
- do výuky zařazuje praktické ukázky činností
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci, upevňuje dodržování zásad bezpečnosti
- vede žáka k ochraně životního prostředí
- pozitivně hodnotí jednotlivé kroky pracovního výkonu žáka a tím jej motivuje k dokončení činnosti

Ve vyučovacím předmětu Věcné učení budou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- při probírání dětem blízkých témat nácvik schopnosti komunikace, naslouchání druhým, respektování jiného názoru
- procvičování spolupráce a zdravé soutěživosti v hodinách

Multikulturní výchova

- upozornit na praktické využití získaných znalostí při poznávání života lidí v jiných zemích (způsob života, oblékání, počasí, pěstování plodin apod.)

Environmentální výchova

- zdůraznění péče o krajinu při jejím využívání
- podněcovat vlastní aktivitu dětí v každodenním životě (třídění odpadu při probírání např. zásad správné výživy apod.)
- vhodnou formou upozornit děti na péči o jednotlivé probírané ekosystémy

Vzdělávací oblasti: Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Věcné učení
stupeň ZŠ speciální (1. - 6. roč.)
období (1. – 3. ročník)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Orientace v nejbližším okolí žáka, název školy, jméno města, kde bydlí.</p> <p>Pojmenovat předměty a činnosti, s nimiž se žáci setkávají (vybavení třídy, školy).</p> <p>Základní návyky společenského chování, prosba, poděkování, omluva.</p> <p>Pozorování změn v přírodě v závislosti na ročním období. Seznámit s názvy ročních období.</p> <p>Pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny (význam pro zdraví), domácí zvířata, druhy, péče, význam.</p> <p>Poznatky o počasí, pojmy teplo, zima, déšť, vítr, slunce, mrak, sníh...</p> <p>Orientace v čase, pojmy ráno, poledne..., co kdy děláme a proč, dny v týdnu.</p>	<p>Orientovat se v místě bydliště a školy.</p> <p>Prakticky zacházet s předměty kolem sebe.</p> <p>Znát základní pravidla slušného chování v praxi.</p> <p>Popsat změny v přírodě.</p> <p>Znát základní druhy ovoce a zeleniny, základní domácí zvířata.</p> <p>Popsat základní druhy počasí na obrázku a ve skutečnosti.</p> <p>Orientovat se v týdnu, pracovní dny, víkend. Správně se chovat v přírodě, znát zásady bezpečnosti v praxi.</p>	<p>OSV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Pojmenovat částí těla. Základy osobní hygieny.</p> <p>Zdravá výživa, praktické ukázky vhodných pokrmů.</p> <p>Vhodné oblékání v závislosti na ročním období.</p> <p>Bezpečnost chodců, nástrahy na silnici a v městském provozu. Chování při mimořádných situacích (požár...).</p> <p>Chování při protiprávním jednání (šikana, ubližování, krádež...).</p> <p>Nakupování v obchodě, pojem peníze, pojmenování zboží, orientace v prodejně.</p> <p>Já a moje místo v rodině, jméno své a jména členů rodiny. Znát své nejbližší příbuzné, jejich pojmenování, vztahy mezi členy rodiny.</p>	<p>Dokázat upozornit na své zdravotní obtíže.</p> <p>Prakticky se orientovat na ulici, dbát na bezpečnost.</p> <p>Dokázat rozpoznat a oznámit špatné chování.</p> <p>Prakticky se orientovat v prodejně.</p> <p>Znát rodinné příslušníky, orientace v pojmech mladý, starší. Umět se chovat při setkání s neznámými lidmi.</p>	<p>OSV, EV</p>

Vzdělávací oblasti: Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Věcné učení
stupeň ZŠ speciální (1. - 6. roč.)
období (4. – 6. ročník)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Orientace v nejbližším okolí žáka, název školy, jméno města kde bydlí.</p> <p>Pojmenovat předměty a činnosti, s nimiž se žáci setkávají (vybavení třídy, školy).</p> <p>Základní návyky společenského chování, prosba, poděkování, omluva, rozpoznat nevhodné chování.</p> <p>Pozorování změn v přírodě v závislosti na ročním období, pojmenovat čtyři roční období, seznámit s názvy měsíců.</p> <p>Základní druhy ovoce a zeleniny, význam pro zdraví.</p> <p>Domácí zvířata, druhy, péče, význam.</p> <p>Stromy ovocné, jehličnaté, listnaté, práce na zahradě dle ročních období.</p> <p>Volně žijící zvířata, péče o ptáky v zimě, zimní spánek zvířat.</p> <p>Poznatky o počasí, pojmy teplo, zima, déšť, vítr, slunce, mraky.</p> <p>Určování času na celé hodiny, kalendář.</p>	<p>Popsat cestu do školy, znát důležitá místa v okolí bydliště.</p> <p>Umět prakticky zacházet s předměty kolem sebe.</p> <p>Znát základní pravidla slušného chování v praxi.</p> <p>Popsat změny v přírodě. Znát roční období a některé měsíce.</p> <p>Znát základní druhy ovoce a zeleniny.</p> <p>Znát základní domácí zvířata.</p> <p>Znát listnaté, jehličnaté stromy, strom, keř, sezónní práce na zahradě. Ochrana přírody, chování v přírodě...</p> <p>Poznat, kolik je hodin, orientace v průběhu dne, týdne, roku.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Rozlišování pojmů minulost, přítomnost. Minulost a současnost v regionu, místní tradice a svátky.</p> <p>Základní znalosti o lidském těle, částech těla. Péče o zdraví, režim dne, osobní hygiena. Nemoc, chování v době nemoci, chování u lékaře. Bezpečné chování v každé situaci, upozornění na zneužívání nebezpečných látek.</p> <p>Znalost základních pravidel chování na ulici, v silničním provozu, v dopravních prostředcích.</p> <p>Základní seznámení s počítačem – monitor, klávesnice, myš. Zásady chování při práci s počítačem, zdravotní rizika. Práce s vhodnými zábavnými a výukovými programy.</p>	<p>Znalost místních tradic, porovnat rozdíly mezi životem v minulosti a v současnosti.</p> <p>Znát zásady osobní hygieny a zdravé výživy.</p> <p>Pomoc při nemoci, oznámení o zdravotních potížích.</p> <p>Uplatňovat základní pravidla silničního provozu, pravidla pro chodce.</p> <p>Znát základní obsluhu počítače, zapnutí, vypnutí, práce s myší. Zvládat psaní známých písmen a číslic na počítači. Práce s vhodnými programy, dodržovat bezpečnostní a zdravotní zásady při práci s počítačem.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Základní obsah předmětu vytvářejí poslechové a hudebně-pohybové činnosti, hra na nástroj a zpěv.

Důležitou funkcí hudby je poskytnutí prostoru pro aktivní či pasivní odpočinek, motivace žáků k účasti na společných aktivitách a pozitivní působení na emoce žáků. Prioritním cílem výuky je vytvoření kladného vztahu žáka k hudbě.

Při výběru písní, CD k poslechu nebo hudebních nástrojů při instrumentálních aktivitách vytváříme prostor pro výběr samotných žáků na základě jejich vlastních preferencí.

Výuka v hudební výchově může podpořit osvojování nového učiva v ostatních předmětech prostřednictvím vhodného výběru písní, skladeb k poslechu nebo aktivních hudebních činností.

Při výuce musíme respektovat omezení, které vyplývají z různých postižení žáků. Jedná se především o různé kombinace mentálního postižení s postižením řeči (dysartrie, anartrie, těžké dyslalie...), omezením pohybových schopností (DMO) aj. Tato sekundární postižení mohou omezovat aktivní zapojení žáka do hudebních aktivit (např. hudebně-pohybové činnosti, zpěv). Zpěvný projev a schopnost intonovat některých žáků je na úrovni monotónní mluvené řeči, jiní žáci nemusí být vůbec schopni jakékoliv řečové produkce nebo zpěvu. Tyto nezměnitelné skutečnosti musí pedagogové respektovat.

Při poslechu můžeme (dle schopností učitele) využít také živě hranou hudbu a videoklipy.

Výuka obvykle neprobíhá v lavicích – můžeme využít různé formy usazení žáků, např. v kroužku, s využitím gauče nebo různých polohovacích pomůcek. Pro hudebně-pohybové činnosti využíváme volný prostor třídy.

Výuka je realizována:

- v 1. - 6. ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova je členěn do těchto tematických okruhů:

- Poslechové činnosti
- Zpěv
- Hra na nástroj

- Hra na tělo a hudebně-pohybová výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- snaží se o koncentraci na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- má zájem o získání nových poznatků

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- vede žáka k soustředění a koncentraci k učení
- vhodně motivuje žáka
- nabízí zajímavé činnosti a často je střídá
- se zaměřuje na práci s pomůckami
- vede žáka k prezentaci svých dovedností

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- se nenechá při řešení problémů odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Učitel:

- navozuje u žáka pocit důvěry, pocit, že se může svěřit
- vede žáka k toleranci jiných názorů a jiných přístupů k řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem

Učitel:

- vede žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností
- vede žáka k aktivnímu zapojení do života školy
- zařazuje do výuky skupinovou a týmovou spolupráci

- snaží se odbourávat u žáka ostych komunikovat
- vede žáka k vyjádření pocitu, nálady, prožitku
- zapojuje žáka do školních akcí, při kterých se může prezentovat
- vede žáka k naslouchání druhé osobě

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- navazuje a dodržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- poukazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Učitel:

- rozvíjí kladné vztahy mezi žáky
- podporuje vztahy mezi žákem a učitelem
- posiluje sebevědomí žáka a vyzvedávání jeho kladných vlastností
- zařazuje návštěvy institucí, kde žák prakticky uplatňuje naučené vzory chování a jednání
- rozvíjí u žáka vnímání vlastní osoby, sebehodnocení, sebedůvěru
- umožňuje žákovi prožitek spokojenosti a úspěchu

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

Učitel:

- rozvíjí u žáka dodržování norem a pravidel společenského chování
- zajišťuje praktický nácvik způsobů společenského chování a připravuje žáka na chování v situacích mimo školu

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- soustředí se na pracovní výkon
- respektuje pravidla práce v týmu
- přijímá posouzení výsledku své práce

Učitel:

- podporuje u žáka dodržování hygienických návyků

- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze
- zařazuje do výuky praktické ukázky činností
- seznamuje žáka s pracovními nástroji a materiály a s jejich použitím
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci
- hodnotí konečný výsledek, podporuje sebehodnocení žáka i vzájemné hodnocení práce ostatních žáků

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova budou realizována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- skupinový nácvik písní, tanečků a hudebně pohybové aktivity – spolupráce se spolužáky, tolerance druhých
- rozvoj spolupráce s druhými

Multikulturní výchova

- upozornit žáky na jazykové rozdíly, na rozlišné kulturní zvyklosti při využívání exotických hudebních nástrojů, poslechu etnické hudby, písní z jiných zemí
- při nácviku písní s jiným nářečím upozornit na krajové odlišnosti

Environmentální výchova

- upozorňovat žáky na potřebu ochrany přírody, na její význam pro člověka při nácviku písní s přírodní tematikou

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vzdělávací obor: Hudební výchova****1. stupeň (1. - 6. roč.)****1. období (1. - 3. roč.)****Poslech**

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
Seznámen s písněmi různých žánrů: <ul style="list-style-type: none"> – Lidová hudba – Písň z pohádek – Populární hudba písně Svěráka a Uhlíře, Šlitra a Suchého, Voskovce a Wericha. Relaxace při hudbě.	Seznámit se s různými druhy hudby a písněmi. Vytvořit si vztah k hudbě – nabídka poslechu do značné míry odráží hudební preference jednotlivých žáků. Nacvičit relaxaci nebo různé formy odpočinku při hudbě.	OSV, MV, EV

Zpěv

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
Zapojení do vokálních činností, práce s obrázkovým zpěvníkem. Nácvik písní (důraz na lidové a dětské písně).	Vytvořit vhodnou motivaci pro zpěv. Rozšířit repertoár písní, které ovládá.	OSV, MV, EV

Posilovat předpoklady pro vytvoření správné techniky zpěvu.	Dle individuálních možností posilovat schopnost správného zpěvu.	
---	--	--

Hra na nástroj

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
Vytvoření motivace ke hře na nástroj. Nácvik ovládání některých nástrojů.	Aktivně se zapojit do skupinových instrumentálních činností, experimentace s nástrojem.	OSV, MV, EV

Hudebně-pohybová výchova

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
Nácvik jednoduchých hudebně-pohybových her. Hra na tělo.	Vytvořit motivační předpoklady pro aktivní zapojení do hudebně-pohybových a tanečních aktivit.	OSV, MV, EV
Správné držení a ovládání těla.	Posilovat správné držení těla při jednotlivých činnostech.	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Hudební výchova
 stupeň (1 - 6. ročník)
 období (4.- 6. roč.)

Poslech

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Prohlubování učiva z 1. - 3. ročníku.</p> <p>Ukázky z hudby vážné, populární, rockové, etnické...</p> <p>Relaxace při hudbě.</p>	<p>Rozšířit hudební repertoár pro aktivní i receptivní činnosti. Nabídka poslechu do značné míry odráží hudební preference jednotlivých žáků.</p> <p>Rozšířit si znalosti o hudebních stylech a žánrech.</p> <p>Nacvičit relaxaci nebo různé formy odpočinku při hudbě.</p>	OSV, MV, EV

Zpěv

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Nácvik písní (písně Suchého a Šlitra, Svěráka a Uhlíře, písně z pohádek...).</p> <p>Posilovat techniku správného zpěvu – artikulace, dýchání, nekřičet při zpěvu.</p>	<p>Rozšířit repertoár písní, které ovládá.</p> <p>Dle individuálních možností posilovat schopnost správného zpěvu.</p>	OSV, MV, EV

Hra na nástroj

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Poznávání nástrojů, se kterými se žáci setkávají ve výuce (klavír, kytara, bubínky, dřívka, tamburína...) dalších nástrojů z různých nástrojových skupin (smyčcové, dechové...).</p> <p>Nácvik ovládnání nástrojů, doprovod na nástroj – dodržování tempa, rytmu, dynamiky...</p>	<p>Poznat některé nástroje.</p> <p>Zapojit se do instrumentálních aktivit – dle individuálních schopností respektovat dynamiku, tempo a rytmus.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Hudebně-pohybová výchova

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Individuální i skupinové taneční činnosti.</p> <p>Jednoduchý skupinový nebo párový tanec.</p> <p>Hra na tělo.</p>	<p>Prohlubovat dovednosti využitelné při hudebně-pohybových činnostech.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu Tělesná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru tělesná výchova. Do obsahu učiva Tělesné výchovy jsou integrovány prvky Zdravotní tělesné výchovy.

Tělesná výchova umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi vede žáky od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Do hodin tělesné výchovy jsou preventivně zařazovány korektivní a speciální vyrovnávací cvičení směřující k redukci zdravotních oslabení žáků.

Výuka je realizována:

- ve všech ročnících tři hodiny týdně, v šestém ročníku je navíc jedna hodina z disponibilní dotace
- Tělesná výchova probíhá především pod vedením učitele ve spolupráci s asistentem pedagoga.
- Vzhledem k různorodému druhu, typu a hloubce postižení jednotlivých žáků není možné stanovovat výkonnostní či jiné limity.
- Nezbytné jsou průběžné konzultace pedagoga s odborníky (odborný lékař, rehabilitační pracovníci).
- Výuka je realizována v tělocvičně, na hřišti, ve třídách, na vycházkách a na výletech během celého školního roku.
- Při výuce se využívá širokého spektra modifikací podmínek a obsahu pohybových programů za účelem plnění obecných i konkrétních cílů a úkolů tělesné výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností

- osvojuje si poznatky v péči o zdraví

Učitel:

- vede žáky ke vztahu k pohybu, ke sportu, k vlastnímu tělu;
- předkládá zásady hygieny a zdravého životního stylu;

- vede žáky k uvědomění si svých možností a snaze dosáhnou jejich optimálního využití;
- seznamuje žáky se základní terminologií užívanou v hodinách tělesné výchovy.

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- ví, na koho se má s problémem obrátit

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru, pomáhá jim zvládnout cvičení v rámci jejich individuálních možností
- seznamuje žáky s vhodnými volnočasovými pohybovými aktivitami a vzbuzuje o ně v žácích zájem
- učí žáky vhodné relaxaci

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí jednoduchým sdělením a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- chápe jednoduché pokyny

Učitel:

- podporuje a učí žáky vhodné a účelné komunikaci v rámci jednotlivce i skupiny
- vede žáky k jasnému a stručnému vyřešení sporů a neshod
- vytváří příležitost pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- pomáhá slabším spolužákům
- rozpozná nevhodné a rizikové chování s jeho možnými následky

Učitel:

- umožňuje žákům zažít úspěch, oceňuje pokroky
- přibližuje žákům zásady fair-play, dohlíží na dodržování stanovených pravidel
- učí žáky přijímat prohru a přát výhru ostatním

Kompetence občanská

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje si návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu
- dokáže se podle pokynů chovat v krizových a život ohrožujících situacích

Učitel:

- učí žáky k toleranci odlišnosti od normy
- vede žáky k uznání i menšího pokroku u žáků s těžším stupněm postižením

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- má osvojeny hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví

Učitel:

- dbá na správné držení těla žáků a používání vhodných kompenzačních a rehabilitačních pomůcek
- pokračuje v nácviku sebeobsluhy při hygieně, oblékání i lokomoci

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova jsou realizována především průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- vzájemný respekt, tolerance a spolupráce při kolektivních hrách, komunikace v týmu
- vzájemná pomoc a zapojení všech dle individuálních možností do tělocvičného procesu, snaha o pocit včlenění a potřebnosti v kolektivu, prožitek radosti z úspěchu
- cvičení adekvátních reakcí na výhru i prohru, zvládání vlastního chování

Environmentální výchova

- zařazení cvičení v přírodě, upozornění při tom na stav životního prostředí v okolí i regionu
- správné chování v přírodě zejména při vycházkách, výletech a ozdravném pobytu
- vliv životního prostředí na život a zdraví jedince

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Tělesná výchova
1. stupeň ZŠ speciální (1. - 6. ročník)
1. období (1. - 3. ročník)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry. Zdravotně zaměřená cvičení – správné držení těla, kompenzační, relaxační, psychomotorická a dechová cvičení.</p> <p>Sebeobslužné úkony (svlékání, oblékání), pomoc při přípravě a úklidu pomůcek.</p> <p>Rituál pro začátek a konec osvojované činnosti; základní organizační činnosti v TV; smluvené signály a povely.</p> <p>Kondiční cvičení pro rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu.</p> <p>Pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní nebo bez náčiní; motivační, tvořivé a napodobivé hry.</p> <p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí s přihlédnutím k individuálním možnostem každého žáka. Rytmická cvičení; sladění jednoduchého pohybu s hudbou nebo říkankami; jednoduché tanečky.</p> <p>Základy atletiky, průpravné atletické činnosti – různé varianty chůze / lokomoce na vozíku, běhy / jízda na vozíku na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh / jízda na vozíku (dle individuálních schopností žáků), skok do dálky z místa / jízda na jeden záběr, hod míčkem.</p>	<p>Získat kladný postoj k pohybovým aktivitám.</p> <p>Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost.</p> <p>Reagovat na základní pokyny a povely osvojované činnosti.</p> <p>Zvládat dle individuálních možností jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo v rámci skupiny.</p>	<p>OSV, EV</p>

<p>Základy sportovních her - základní manipulace s míčem, hry s upravenými pravidly. Turistika a pobyt v přírodě. Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu a na ledu, základní techniky pohybu a jízdy na bobech.</p> <p>Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení. Hygiena pohybových činností; vhodné oblečení a obutí. Organizace a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí.</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotního oslabení Speciální cvičení – oslabení podpůrně pohybového aparátu</p> <ul style="list-style-type: none"> – oslabení vnitřních orgánů – oslabení smyslových a nervových funkcí – pohybové činnosti s přihlédnutím ke konkrétnímu oslabení 	<p>Dodržovat základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.</p> <p>Uplatňovat zásady správného držení těla.</p> <p>Zaujímat správně základní cvičební polohy a zvládat jednoduchá speciální cvičení s dopomocí.</p>	<p>OSV, EV</p>
---	---	----------------

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Tělesná výchova
1. stupeň ZŠ speciální (1. - 6. ročník)
2. období (4. - 6. ročník)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Kondiční cvičení pro rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu; zdravotně zaměřená cvičení – správné držení těla, průpravná, kompenzační a relaxační cvičení.</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností dle individuálních možností a schopností žáků.</p> <p>Pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní nebo bez náčiní; využití kompenzačních pomůcek při cvičení.</p> <p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí s přihlédnutím k individuálním možnostem každého žáka.</p> <p>Rytmická cvičení; sladění jednoduchého pohybu s hudbou nebo říkankami; jednoduché tanečky.</p> <p>Základy atletiky, průpravné atletické činnosti – různé varianty chůze / lokomoce na vozíku, běhy / jízda na vozíku na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh / jízda na vozíku (dle individuálních schopností žáků), skok do dálky z místa / jízda na jeden záběr, hod míčkem.</p> <p>Základy sportovních her - základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním (pálka, hokejka) hry s upravenými pravidly (např. boccia, polybat).</p>	<p>Zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla.</p> <p>Rozvíjet základní pohybové dovednosti dle svých pohybových možností a schopností.</p>	<p>OSV, EV</p>

<p>Turistika a pobyt v přírodě. Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu a na ledu, základní techniky pohybu a jízdy na bobech.</p> <p>Základní tělocvičné názvosloví; smluvené signály a povely.</p> <p>Rituál pro začátek a konec osvojované činnosti; základní organizační činnosti v TV; příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení.</p> <p>Základy sportovních her, průpravné hry; pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her; zásady sportovního jednání a chování, fair play.</p> <p>Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení. Hygiena pohybových činností; vhodné oblečení a obutí. Organizace a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí.</p> <p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotního oslabení Speciální cvičení – oslabení podpůrně pohybového aparátu</p> <ul style="list-style-type: none"> – oslabení vnitřních orgánů – oslabení smyslových a nervových funkcí – pohybové činnosti s přihlédnutím ke konkrétnímu oslabení. 	<p>Rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti.</p> <p>Zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti.</p> <p>Využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích.</p> <p>Uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti.</p> <p>Zvládat základní techniku speciálních cvičení.</p> <p>Respektovat pokyny učitele při cvičení a korigovat podle nich své cvičení.</p>	<p>OSV, EV</p>
--	---	----------------

PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět byl vytvořen sloučením vzdělávacích oblastí Člověk a svět práce a Výtvarná výchova. Pracovní výchova je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Cíleně se zaměřuje a ovlivňuje rozšíření motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života. Žáci se učí užívat vhodné pomůcky a nástroje. Opakováním získávají větší jistotu v prováděných činnostech a pracovních dovednostech.

Výuka je realizována:

- v 1. - 3. ročník 4 hodiny týdně
- v 4. - 6. ročník 5 hodin týdně

- Žáci se seznamují s konkrétními jednoduchými pracovními činnostmi, jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
- Individuálně se přistupuje ke schopnostem jednotlivých žáků.
- Způsob realizace jednotlivých vzdělávacích okruhů závisí také na podmínkách a možnostech školy.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do těchto tematických okruhů:

- sebeobsluha (osobní hygiena, oblékání, péče o osobní věci)
- práce s drobným materiálem (třídění, navlékání, vázání)
- práce montážní a demontážní (jednoduché modely, stavebnice, kostky)
- pěstitelské práce (péče o nenáročné rostliny, pozorování přírody)
- práce v domácnosti (drobné úklidové práce, stolování, udržování pořádku a čistoty)
- výtvarné činnosti (malba, modelování, stříhání, lepení, výtvarné techniky)

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

- žáky vedeme ke zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou
- utváření a upevňování základních hygienických návyků
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce

- osvojení dovedností k praktickému užívání předmětů denní potřeby
- porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům
- rozvoj motoriky, získání manuálních zručností a vytváření pracovních návyků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Učitel:

- pomáhá žákovi slovními a obrázkovými návody plnit jednoduché pracovní činnosti
- vede žáka k sebehodnocení a sebekontrolě nejen při vyučování upevňuje správné užívání obecných termínů, znaků a symbolů
- vede žáka k ověření a použití naučených dovedností

Kompetence k řešení problému

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Učitel:

- podněcuje žáka k samostatnému vyřešení úkolů
- motivuje žáka k řešení jednoduchých problémů praktického života, vede žáka k samostatnému řešení standardní situace
- vede žáka k toleranci jiných názorů a jiných přístupů k řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace

Učitel:

- vede žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností

- osobním příkladem vytváří prostředí pro zdravou komunikaci
- používá jednoduché a srozumitelné pokyny a dbá na přiměřenou odpověď
- zapojuje žáka do školních akcí, při kterých se může prezentovat
- dává prostor pro názor žáka, naslouchá mu, vede žáka k naslouchání druhé osobě

Kompetence personální a sociální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky

Učitel:

- zapojuje žáka do života školy
- umožňuje žákovi vyřizování jednoduchých vzkazů ve třídě, ve školním prostředí
- vyžaduje dodržování pravidel
- motivuje žáka k žádoucímu chování a respektování pravidel chování
- posiluje sebevědomí žáka a vyzvedává jeho kladné vlastnosti
- pomáhá žákovi eliminovat nežádoucí chování, posiluje u žáka sebeovládání

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí

Učitel:

- rozvíjí u žáka dodržování norem a pravidel společenského chování
- seznamuje a vysvětluje žákovi základní práva a povinnosti občanů, konkrétně školní řád
- vede žáka k uvědomování si vlastní chyby, poučení z ní a případné omluvě
- svým přístupem, pomocí, praktickými aktivitami ukazuje žákovi jak chránit přírodu

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- přijímá posouzení výsledku své práce
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

Učitel:

- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze
- seznamuje žáka s pracovními nástroji a materiály a s jejich použitím
- u žáka buduje povědomí o základních pracovních postupech
- navozuje pracovní příležitosti, ve kterých žák aplikuje naučené pracovní postupy v praxi
- zadává žákovi takové úkoly, při kterých je schopen vytrvat až do jeho splnění
- připravuje žákovi takové podmínky, při kterých je schopen se soustředit na výkon
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci
- ukazuje žákovi, jak ovlivňuje kvalitu společné práce
- pozitivně hodnotí jednotlivé kroky pracovního výkonu žáka a tím jej motivuje k dokončení činnosti
- hodnotí konečný výsledek, podporuje sebehodnocení žáka i vzájemné hodnocení práce ostatních žáků
- neustále upevňuje dodržování zásad bezpečnosti a hygieny
- vytváří u žáka vědomí nutnosti ochrany svého zdraví a ochrany životního prostředí
- vede žáka k rozvoji estetického vnímání

Ve vyučovacím předmětu Pracovní a výtvarná výchova budou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění při rukodělné práci
- i při dílčím nezdaru v práci trénovat sebeovládání a dobrou organizaci času při zhotovování výrobku
- schopnost spolupracovat se spolužákem i a učitelem

Multikulturní výchova

- vhodnou formou seznamovat žáky s tradicemi lidových řemesel a výrobků a posilovat tak jejich příslušnost k regionu
- ukazovat i výrobky ze vzdálených zemí např. v knihách, na internetu a posilovat tak toleranci žáků k jiným kulturám

Environmentální výchova

- při volbě materiálů k práci upozornit na získávání materiálů v přírodě (hlína při práci v keramické dílně, vlna, papír apod.)
- třídění a další využití různých odpadů (plastové lahve, zbytky látek, starý papír apod.)
- podněcovat toleranci a ohleduplnost k přírodě (neplýtvat surovinami a snažit se o jejich co nejlepší využití)

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vzdělávací obor: Pracovní a výtvarná výchova
1. stupeň ZŠ speciální (1. - 6. ročník)
1. období (1. -3. ročník)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Základní hygienické návyky, osobní hygiena.</p> <p>Svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání. Běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění.</p> <p>Péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí.</p> <p>Využití drobného materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, korále ...). Jednoduché pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a využití.</p> <p>Jednoduché pracovní postupy, organizace práce, výroba drobných předmětů, využití pracovních pomůcek a nástrojů, jejich funkce.</p> <p>Sestavování jednoduchých modelů, stavebnic. Montáž a demontáž jednoduchých předmětů, stavění z kostek.</p>	<p>Zvládnout základní hygienické návyky, přiměřeně se postarat o osobní hygienu, získat jistotu v sebeobslužných činnostech.</p> <p>Zvládnout ukládání a skládání svého oděvu a obuvi.</p> <p>Udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí.</p> <p>Třídít různé druhy drobného materiálu podle tvaru, velikosti. S dopomocí zvládnout základní manuální dovednosti při práci s jednoduchým materiálem a pomůckami.</p> <p>Vytvářet jednoduchými postupy předměty a výrobky z tradičních a netradičních materiálů, ovládat vhodné pracovní pomůcky, znát způsob jejich použití.</p> <p>Zvládnout základní dovednosti při práci se stavebnicí, získat zručnost při práci s kostkami, při sestavování modelů, umět postavit komíny a mosty z kostek.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Pěstování rostlin venkovních i pokojových, podmínky, péče.</p> <p>Zásady bezpečnosti práce při péči o rostliny a používání zahradního náčiní.</p> <p>Stolování. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného chování u stolu, užívání příboru.</p> <p>Základní vybavení kuchyně, spotřebiče, skladování potravin.</p> <p>Rozvíjení grafomotoriky.</p> <p>Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad (pohyb těla, manipulace s objekty, malba, kresba...).</p>	<p>Umět pečovat o nenáročnou rostlinu v bytě i na zahradě, pozorovat přírodu během jednotlivých ročních období. Zalévat rostliny.</p> <p>Dodržovat bezpečnost práce, používat vhodné lehké zahradní náčiní (hrábě, motyka), hrabat listí, sbírat větve, šišky.</p> <p>Umět upravit stůl pro jednoduché stolování, vhodně se při stolování chovat, používat správně příbor, ubrousek. S dopomocí připravit jednoduchý pokrm.</p> <p>Orientovat se v základním vybavení kuchyně, poznat spotřebiče, znát jejich využití. Vhodně ukládat a skladovat potraviny.</p> <p>Zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu.</p> <p>Uplatňovat zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech. S dopomocí rozpoznat, pojmenovat a porovnat barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a z tvorby vlastní i druhých.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vzdělávací obor: Pracovní a výtvarná výchova
1. stupeň ZŠ speciální (1. - 6. ročník)
2. období (4. - 6. ročník)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Péče o osobní věci, běžná údržba oděvu a obuvi, základní čištění, ukládání.</p> <p>Osobní hygiena, sebeobsluha, hygienické návyky.</p> <p>Práce s drobným materiálem, jednoduché techniky zpracování materiálů. Využití vlastní fantazie, lidových tradic.</p> <p>Malba a kresba. Tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace, užití barev, pastelů a křídly.</p> <p>Prezentace výsledků vlastní tvorby</p> <p>Kreslení předmětů vycházejících z kruhu, čtverce, obdélníku. Různé tvary, barvy.</p> <p>Práce s papírem. Vystřihování papíru podle předkreslené linie, obkreslování jednoduché šablony, práce s nůžkami.</p>	<p>Umět si uklidit osobní věci, pečovat o ně, správně poskládat, uložit. Zvládnout běžnou údržbu oděvu a obuvi, dodržovat zásady účelného oblékání.</p> <p>Pečovat o své tělo a svůj zevnějšek, zvládnout základní úkony bez dopomoci druhé osoby.</p> <p>Pracovat podle předlohy a umět vytvářet různé výrobky z drobných materiálů. Využívat i prvky lidových zvyků a tradic a vlastní fantazii.</p> <p>Udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti.</p> <p>Při tvorbě vycházet ze svých zrakových i sluchových vjemů, zkušenosti a fantazie. Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu. Míchat barvy, hrát si s barvami.</p> <p>Vnímání pocitů z vlastní tvorby</p> <p>Využívat geometrických tvarů při kreslení, rozlišovat a porovnávat barvy, tvary, linie.</p> <p>Naučit se bezpečně pracovat s nůžkami, zvládnout vystřihnutí jednoduchých tvarů podle předem předkreslené šablony, obkreslovat.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Sestavování jednoduchých modelů (stavebnice, plošné a prostorové), práce podle jednoduché předlohy a slovního návodu. Montáž a demontáž jednoduchých předmětů.</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo.</p> <p>Pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, jedovaté rostliny, zelenina). Podzimní práce na zahradě, hrabání a úklid listí, rovnání větví.</p> <p>Potraviny (výběr, nákup a skladování potravin), práce s drobným kuchyňským náčiním. Bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami.</p> <p>Stolování (úprava stolu, pravidla správného stolování, příprava jednoduchého pohoštění). Drobné úklidové práce, mytí nádobí, čistota pracovní plochy.</p>	<p>Spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty, pracovat podle slovního návodu, předlohy. Udržovat pořádek na svém pracovním místě.</p> <p>Znát podmínky pro pěstování vybraných rostlin, podle druhu pěstitelských činností volit správné pomůcky, nástroje. Zasazení semínka, zalévání, péče, podmínky.</p> <p>Ošetřovat a pěstovat nenáročné venkovní rostliny, vědět o léčivkách a jedovatých rostlinách. Dbát na bezpečnost a hygienu při práci na zahradě.</p> <p>Dokázat uplatnit zásady správné výživy, vhodně skladovat nakoupené potraviny. Znát vybavení kuchyně, dodržovat pravidla bezpečnosti při práci s kuchyňskými pomůckami.</p> <p>Zvládnout dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování, připravit s dopomocí jednoduché pohoštění. Umět si uklidit pracovní plochu, umýt nádobí, udržovat pořádek.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

6 Vyučující předměty – 2. stupeň ZŠ Speciální I. díl

ČTENÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahem vzdělávacího oboru Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako o jeden ze zdrojů informací.

Úkolem vzdělávacího oboru Čtení na druhém stupni je rozvíjet čtecí dovednosti žáků s důrazem na správnost, přesnost a pohotovost čtení, naučit žáky číst snadné krátké texty s porozuměním a zapamatováním obsahu a povzbuzovat zájem žáků o čtení jako jeden z nejdůležitějších zdrojů informací.

Na základě čtení textů se provádí s žáky nácvik krátkých básniček, textů písniček, dramatizace jednoduchých příběhů apod.

Žáci se učí použít v praxi čtením získané informace.

Součástí vzdělávacího oboru Čtení je vzdělávací obor Řečová výchova, který se zaměřuje na osvojení užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Výuka je realizována:

- v 7. až 10. ročníku se vyučuje 5 hodiny týdně (4 hodiny + 1 hodina disponibilní dotace)
- žáci si osvojí všechna malá i velká tiskací písmena
- čtou dvojslabičná a trojslabičná slova tvořená otevřenými slabikami i slova se zavřenou slabikou na konci
- součástí výuky čtení jsou cvičení zaměřená na vnímání obsahu čteného textu a péče o rozvoj řeči
- řečová výchova zahrnuje rozvíjení komunikačních dovedností i individuální logopedickou péči

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- ovládá základy čtení a využívá je ke svému vzdělávání
- používá učebnice, učební pomůcky a učební materiály
- dodržuje stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získání nových poznatků
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení
- podporuje nácvik dovednosti čtení
- vede žáka k plnění úkolů, ke spolupráci
- nabízí zajímavé činnosti a často je střídá, prohlubuje zájem o čtení
- zaměřuje se na práci s pomůckami, které vycházejí z praktického života
- vede žáka k prezentaci svých dovedností, sebehodnocení a sebekontroly
- podporuje u žáka dovednosti s internetem
- podporuje u žáka samostatné vyhledávání informací
- zadává žákovi domácí úkoly, kterým prověřuje získané poznatky v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- vnímá problémové situace a řeší je

Učitel:

- vede žáka k práci s chybou
- vytváří dostatek podnětů pro práci žáka (tištěné informace)
- rozvíjí u žáka schopnost vyhodnotit problém a požádat o pomoc druhou osobu

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů ke společenské integraci

Učitel:

- zařazuje do výuky skupinovou a týmovou spolupráci, odbourává u žáka ostych komunikovat
- poskytuje reálné situace, při nichž žák aplikuje účelnou komunikaci
- podporuje přátelskou komunikaci nejen ve školním prostředí (gratulace, společenské aktivity)

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby
- poukazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Učitel:

- zapojuje žáka do života školy
- vyžaduje důsledné dodržování pravidel
- posiluje sebevědomí žáka a vyhledává jeho kladné vlastnosti
- vede žáka ke vnímání vlastní osoby, sebehodnocení, sebedůvěry
- zařazuje návštěvy institucí, kde žák prakticky uplatňuje naučené vzory chování a jednání

Kompetence občanská

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení do společnosti
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

Učitel:

- zajišťuje praktický nácvik způsobů společenského chování
- vede žáka k uvědomování si vlastní chyby, poučení z ní a případné omluvě

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

- přijímá posouzení výsledku své práce
- respektuje pravidla práce v týmu

Učitel:

- zadává žákovi takové úkoly, při kterých je schopen vytrvat až do jeho splnění
- hodnotí konečný výsledek, podporuje sebehodnocení žáka i vzájemné hodnocení práce ostatních žáků
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci

Ve vyučovacím předmětu Čtení budou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- při nácviku čtení upevňování sebeovládání a dalších volných vlastností
- schopnost čtení jako zdroje poznání o světě
- čtení jako prostředek komunikace mezi lidmi

Multikulturní výchova

- získání povědomí o odlišnostech a jedinečnosti každého člověka
- seznámení se životem jiných kultur prostřednictvím knih a časopisů

Environmentální výchova

- prostřednictvím čtení a prohlížením nejrůznějších tiskovin seznámit žáky přiměřenou formou s nutností péče o životní prostředí, nejen v místě svého bydliště

Vzdělávací oblast – Jazyková komunikace
Vzdělávací obor – Čtení
2. stupeň (7. - 10. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Postupné osvojování a upevňování hlásek a písmen f, F, g, G, ř, Ř, ch, Ch.</p> <p>Čtení slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti a slov se skupinami di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.</p> <p>Čtení slov, vět a obsahově přiměřených snadných textů.</p> <p>Čtení slabik a slov, která žáci sami píší.</p> <p>Pokus o čtení leporel a dětských knih (jednoduchého obsahu), kalendářů, katalogů, reklamních textů.</p> <p>Čtení krátkých básniček a textů písní, jejich učení z paměti.</p> <p>Čtení snadných krátkých textů s porozuměním.</p> <p>Opakování a upevňování čtenářských dovedností.</p> <p>Orientace v textu tichým čtením.</p> <p>Čtení knížek pro děti a mládež (básničky, krátké povídky a pohádky), reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním.</p> <p>Čtení obrázkových knih encyklopedické povahy (květiny, ptáci, kočky apod.), zejména nápisů a textů k obrázkům.</p> <p>Čtení kuchařské knihy.</p>	<p>Zvládat čtení krátkého jednoduchého textu.</p> <p>Orientovat se ve čteném textu.</p> <p>Zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text.</p> <p>Přednášet říkanky a básničky.</p> <p>Získat pozitivní vztah k literatuře.</p> <p>Orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Čtení časopisů a denního tisku.</p> <p>Čtení návodů k různým činnostem a návodů k použití na obalech výrobků.</p> <p>Čtení názvů ulic ve městě.</p> <p>Čtení mapy, plánu města, kalendáře apod.</p> <p>Poslech a reprodukce - poslech příběhů, pohádek, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace, využití PC</p> <p>Literární druhy - literatura pro děti a mládež</p> <p>Základní literární pojmy - rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, pověst, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadlo, film, herec.</p> <p>Sociální čtení.</p> <p>Možnost čtení Globální metodou čtení.</p> <p>Řečová výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozšiřování slovní zásoby, základy techniky mluveného projevu - správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmičtější – edukace a reedukace řeči; rozvíjení fonemického sluchu – alternativní způsoby komunikace – základní komunikační pravidla; konverzační cvičení; tvorba otázek a odpovědí – mimojazykové prostředky řeči - mimika, gesta 	<p>Komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace.</p> <p>Popsat děje, jevy a osoby na obrázcích.</p> <p>Vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity.</p> <p>Převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení .</p> <p>Dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku.</p> <p>Dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost.</p> <p>Používat věty se správnými gramatickými strukturami.</p> <p>Dbát na kulturu mluveného projevu.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

PSANÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Psaní rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Výuka je realizována:

- v 7. ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně (1 hodina + 1 hodina disponibilní dotace)
- v 8. až 10. ročníku se vyučuje 2 hodin týdně

- vyučovací hodiny psaní je vhodné dělit na menší časové jednotky, aby bylo psaní procvičováno několikrát týdně
- soustavně dbáme na správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní
- uvolňovací cviky, nácvik prvků písmen mohou být zařazeny jako samostatné práce v průběhu jiných složek výchovy
- při psaní je nutné provádět všechny pohyby uvolněně, pokud možno plynule, lze použít rytmická říkadla, popř. i hudební doprovod
- dokončit nácvik psaní všech písmen
- zvládnou opis snadného textu
- naučit se psát krátká slova podle diktátu
- umět napsat své jméno a příjmení
- praktické využívání získaných dovedností
- velký důraz klademe na motivaci

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje základy psaní
- používá učební pomůcky a materiály
- dodržuje návykové stereotypy učení
- prakticky využívá získané dovednosti psaní

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- podporuje nácvik dovednosti psaní, nabízí zajímavé činnosti a často je střídá
- vede žáka k soustředění a koncentraci k učení
- vhodně motivuje a hodnotí žáka v krátkých intervalech

Kompetence k řešení problému

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problému

Učitel:

- motivuje žáka k řešení jednoduchých problémů
- navozuje u žáka pocit důvěry, pocit, že se může svěřit
- pomáhá žákovi získat informace k vyřešení jednoduchého problému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí jednoduchým sdělením a reaguje podle svých možností
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace

Učitel:

- navozuje komunikaci dialogem, navozuje oční kontakt
- používá jednoduché a srozumitelné pokyny a dbá na přiměřenou odpověď
- vede žáka k jednoduché písemné komunikaci

Kompetence personální a sociální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- navozuje a dodržuje vztahy mezi vrstevníky

Učitel:

- umožňuje žákovi vyřizování jednoduchých vzkazů ve školním prostředí
- vede žáka k pochopení vtažů v rodině, ve třídě – blahopřání, přání
- rozvíjí kladné vztahy mezi žáky – krátké dopisy

- podporuje vztahy mezi žákem a učitelem

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojuje si návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti

Učitel:

- rozvíjí u žáka jednoduchá pravidla společenského chování
- respektuje individualitu každého žáka

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- soustředí se na pracovní výkon
- přijímá posouzení výsledku své práce

Učitel:

- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze – příprava pomůcek na lavici
- zadává žákovi takové úkoly, při kterých je schopen vytrvat do jeho splnění
- pozitivně hodnotí jednotlivé kroky výkonu žáka

Ve vyučovacím předmětu Psaní budou realizována průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- procvičování soustředění, pevné vůle i při nezdaru při nácviu psaní
- pomoc spolužákovi
- komunikace, upozornění na význam schopnosti psát v lidské komunikaci

Multikulturní výchova

- formou psaného textu a obrázků seznamovat děti s rozdílnostmi ve vzhledu a životě lidí na zemi
- výchova k toleranci

Environmentální výchova

- upozornění na význam novin, knih a časopisů při péči o životní prostředí

Vzdělávací oblast – Jazyková komunikace
Vzdělávací obor – Psaní
2. stupeň (7. - 10. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Docvičení malých písmen f, g, ch, ř.</p> <p>Nácvik a psaní velkých psacích písmen U, E, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G, CH.</p> <p>Opis a přepis slov, která žáci čtou.</p> <p>Diktát snadných dvouslabičných slov.</p> <p>Napsat vlastní jméno a příjmení, datum narození, adresu.</p> <p>Psaní snadných vět.</p> <p>Individuální docvičování písmen.</p> <p>Docvičování obtížných spojů.</p> <p>Opakování velkých písmen.</p> <p>Opis a přepis snadných vět.</p> <p>Psaní snadných slov podle diktátu.</p> <p>Psaní číslic.</p>	<p>Dbát na čitelný písemný projev.</p> <p>Psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu.</p> <p>Opsat slova a jednoduché věty.</p> <p>Napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy.</p> <p>Přepsat krátký jednoduchý text</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Nácvik psaní - jména a příjmení rodičů, jména sourozenců.</p> <p>Dle schopnosti žáka - napsat pohlednici s pozdravem, krátký dopis podle vzoru.</p> <p>Psaní adresy, pohlednice, krátkého dopisu, přání k Vánocům, k svátku, k narozeninám.</p> <p>Psaní nápisů pod obrázky.</p> <p>Psaní krátkých vět podle diktátu.</p> <p>Vyplnění jednoduchého dotazníku.</p> <p>Vedení deníku.</p> <p>Podle možnosti psaní na počítači.</p>	<p>Podepsat se psacím písmem.</p> <p>Napsat nebo opsat běžné písemnosti - adresu, přání, dopis podle vzoru.</p> <p>Psát číslice i podle nápovědy.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

POČTY

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Počty je založen na praktických dovednostech, které žáci nejčastěji využijí během života. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly a způsoby jejich využití. Osvojují si postupy základních matematických operací. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačtoru. Součástí matematického vzdělání je osvojení dovedností z geometrie, poznávat geometrické útvary a tělesa, která se vyskytují v jejich okolí. Učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Výuka je realizována:

- v 7. až 10. ročníku jsou 3 hodiny týdně +1 hodina disponibilní
- v 9. ročníku jsou 3 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je členěn do těchto tematických okruhů:

- Čísla a početní operace – seznámení s reálnými čísly, s rozkladem čísel, osvojit si základní matematické operace (sčítání, odčítání, násobení). Manipulace s mincemi a bankovkami.
- Závislosti, vztahy a práce s daty – základy měření, seznámení s časovými souvislostmi, určení času, základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.
- Základy geometrie – rozeznávání a pojmenovávání základních geometrických tvarů. Zacházení s geometrickými pomůckami.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- osvojí si a chápe matematické postupy
- používá učebnice, učební pomůcky a učební materiály
- uplatňuje matematické znalosti a dovednosti při manipulaci s penězi, měření, porovnávání velikostí
- zdokonaluje grafický projev a základní rýsovací dovednosti

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- podporuje nácvik dovednosti počítat
- vede žáka k plnění úkolů, ke spolupráci
- zaměřuje se na práci s učebnicemi, pomůckami a materiály, které vycházejí z praktického života
- nabízí zajímavé činnosti a často je střídá
- vede žáka k soustředění a koncentraci k učení, k sebehodnocení a sebekontrolě
- denně opakuje, procvičuje a upevňuje s žákem jeho získané konkrétní dovednosti

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Učitel:

- vede žáka k práci s chybou jako s příležitostí, ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáka k toleranci jiných názorů a jiných přístupů k řešení problému
- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a dovednosti při řešení úkolu

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály

Učitel:

- vede žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností
- zařazuje do výuky skupinovou a týmovou spolupráci
- podporuje u žáka použití všech dostupných dorozumívacích technik a forem

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- uplatňuje základní návyky společenského chování
- poukazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Učitel:

- vyžaduje důsledné dodržování pravidel
- motivuje žáka k žádoucímu chování a respektování pravidel chování
- posiluje sebevědomí žáka a vyzvedávání jeho kladných vlastností
- umožňuje žákovi prožitek spokojenosti a úspěchu

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

Učitel:

- vede žáka k uvědomování si vlastní chyby, poučení z ní a případné omluvě

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- přijímá posouzení výsledku své práce

Učitel:

- napomáhá žákovi s plněním jednoduchého úkolu
- navozuje příležitosti, ve kterých žák aplikuje naučené postupy v praxi
- zadává žákovi takové úkoly, při kterých je schopen vytrvat až do jeho splnění
- připravuje žákovi takové podmínky, při kterých je schopen se soustředit na výkon
- hodnotí konečný výsledek, podporuje sebehodnocení žáka i vzájemné hodnocení práce ostatních žáků

Ve vyučovacím předmětu Počty budou realizována průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- akceptovat různé přístupy k řešení problémů
- schopnost dohodnout se ve skupině
- cvičení sebeovládání při počáteční nezdaru

Environmentální výchova

- prostřednictvím řešení nejrůznějších, např. slovních úloh upozorňovat na péči o životní prostředí

Multikulturní výchova

- formou různých zábavných příkladů a slovních úkolů seznamovat žáky s předměty typickými pro danou lokalitu (africké země - pomeranče, severské státy – sněhové koule)

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vzdělávací obor: Počty
2. stupeň ZŠ speciální (7. - 10. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Celá čísla – obor přirozených čísel do 1000. Číselná řada a osa. Porovnávání čísel do 100.</p> <p>Písemné sčítání a odčítání v oboru do 100.</p> <p>Násobení čísel 2, 5, 10.</p> <p>Jednoduché slovní úlohy.</p> <p>Práce s kalkulátorem.</p> <p>Jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, praktické využití.</p> <p>Manipulace s penězi.</p> <p>Seznámení se s digitálním zápisem času.</p>	<p>Psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100. Orientovat se na číselné ose.</p> <p>Sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru.</p> <p>Používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky.</p> <p>Umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy.</p> <p>Pracovat s kalkulátorem.</p> <p>Znát základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu.</p> <p>Zvládat početní úkoly s penězi.</p> <p>Orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

<p>Doplňování údajů v jednoduché tabulce.</p> <p>Základy geometrie. Rýsovací pomůcky a potřeby</p> <p>Geometrické pojmy.</p> <p>Rovinné útvary (kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník).</p> <p>Přímka, polopřímka, úsečka.</p> <p>Prostorové útvary (krychle, koule, válec)</p>	<p>Doplňovat údaje v jednoduché tabulce.</p> <p>Umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami.</p> <p>Používat základní geometrické pojmy.</p> <p>Znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary.</p> <p>Rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit. Měřit a porovnávat délku úsečky.</p> <p>Poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>
--	---	--------------------

PRÁCE S POČÍTAČEM

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vznikl v rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a je vyučován na druhém stupni ZŠ speciální ve všech ročnících jednu hodinu týdně.

Vzdělávací obsah předmětu navazuje na základní znalosti práce s počítačem, které žáci získali ve druhém období na prvním stupni ZŠ speciální. V tomto období se žáci učili zvládat základní obsluhu počítače, zapnutí, vypnutí, práci s myší. Žáci také zkoušeli psát známá písmena a číslice na klávesnici počítače a seznamovali se s prací v některých zábavných a výukových programech. Byli také seznámeni se zásadami zdravotně nezávadné práce na počítači.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- prohlubuje základy čtení, psaní a počítání
- ovládá elementární způsoby práce s počítačem

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- podporuje rozvoj dovednosti číst, psát a počítat
- pomáhá žákovi plnit jednoduché úkoly
- upevňuje správné užívání obecných termínů, znaků a symbolů
- seznamuje s možnostmi výpočetní techniky na úrovni žáků

Kompetence k řešení problému

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problému

Učitel:

- podněcuje žáka k samostatnému řešení úkolů
- pomáhá žákovi získat informace k řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace na PC
- získává informace z nejrůznějších oblastí

Učitel:

- používá jednoduché a srozumitelné pokyny
- vede žáka k jednoduché písemné komunikaci (dopis, přáníčko, email, SMS zpráva)
- podporuje jakoukoli formu komunikace

Kompetence personální a sociální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- uvědomuje si případná rizika zneužití při práci s internetem

Učitel:

- informuje a upozorňuje na možná rizika při práci s internetem

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní pravidla správného chování

Učitel:

- vede žáka k uvědomování si vlastní chyby

Kompetence pracovní

- Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy, podle instrukcí plní zadané úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- respektuje pravidla práce v týmu

Učitel:

- seznamuje žáka s pracovními nástroji (PC sestava)
- zadává žákovi takové úkoly, při kterých je schopen vytrvat až do jeho splnění
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci

Ve vyučovacím předmětu Práce s počítačem budou realizována průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- při práci s počítačem upevňovat volní vlastnosti jako je trpělivost, soustředěnost
- spolupracovat se spolužákem i s učitelem
- počítač jako prostředek komunikace mezi lidmi zdravými i postiženými (náhradní forma komunikace)

Multikulturní výchova

- počítač jako forma seznámení s rozdílnými kulturami na celém světě
- komunikace i se vzdálenými lidmi
- upozornění na nebezpečí zneužití důvěry, poučení o bezpečné komunikaci prostřednictvím internetu

Environmentální výchova

- prostřednictvím internetu seznámit žáky s krásami přírody i s možnostmi jejího ničení
- poukázat na nutnost každý se snažit udržovat zdravé životní prostředí (možnosti dokumentovat příklady z internetu)

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Vzdělávací obor: Práce s počítačem
2. stupeň ZŠ speciální (7. - 10. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Upevnění a opakování základních znalostí práce na počítači (zapnutí, vypnutí, práce s myší).</p> <p>Opakování a prohlubování orientace na klávesnici (psaní probraných písmen a číslic, slabik, slov, vět).</p> <p>Seznámení se základními funkcemi textového a grafického editoru, seznámení s přídatnými zařízeními počítače, význam, použití a obsluha tiskárny. Seznámení s praktickým využitím počítače při výuce, psaní textů.</p> <p>Využití vhodných výukových programů zaměřených na různá témata vč. programů s využitím alternativní komunikace, procvičování pozornosti, postřehu, soustředěné práce a trpělivosti.</p> <p>Ukázky možností vyhledávání nejrůznějších informací na internetu.</p> <p>Upozornění na možná nebezpečí při komunikaci po internetu, upozornění na možný závadný obsah některých internetových stránek, možná zdravotní rizika dlouhodobé práce s počítačem.</p> <p>Další způsoby elektronické komunikace – mobilní telefon, e-mail. Ukázky odesílání zpráv prostřednictvím e-mailu, sociální sítě.</p>	<p>Zvládat základní obsluhu počítače.</p> <p>Pracovat s klávesnicí, psát probraná písmena a číslice.</p> <p>S dopomocí vytisknout text na počítači.</p> <p>Zvládat s případnou dopomocí práci s výukovými programy.</p> <p>Prakticky vyhledat informace s dopomocí učitele.</p> <p>Dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou.</p> <p>Zvládat základní funkce mobilu, znát základní čísla pro přivolání pomoci. Zvládnout přijmout hovor, příp. zprávu SMS.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

VĚCNÉ UČENÍ

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vznikl sloučením vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost. Probíraná témata se v jednotlivých ročnících rozšiřují a prohlubují o nové poznatky v závislosti na vyspělosti žáků, jejich rozšiřujících se znalostech i z jiných předmětů. Osvojování učiva probíhá především na základě pozorování konkrétních jevů a situací, které žáci pojmenovávají a na základě praktických zkušeností žáků.

Výuka je realizována:

- vyučuje se ve všech ročnících pět hodin týdně
- obsah učiva navazuje na učivo 1. stupně, má významnou úlohu při přípravě žáků na občanský život s co nejvyšší mírou samostatnosti
- formují se základní občanské postoje
- nezbytnou součástí je výchova k toleranci k odlišnostem, k respektování lidských práv
- seznámení s historií vlastního národa
- získání základních poznatků o přírodních souvislostech a zákonitostech se zřetelem na jejich praktické využití
- vliv lidské činnosti na přírodu v souvislosti s ochranou přírody a přírodních zdrojů
- seznámení se základy fyziky, chemie a přírodovědy s důrazem na praktické využití a propojení s praxí
- poznání přírodních podmínek v ČR i v Evropě, vycházet pokud možno z osobních zkušeností žáků

Vzdělávací obsah je členěn do těchto tematických okruhů:

- Historie našeho národa – důraz je kladen na uvědomění si hrdosti nad vlastním národem, srovnání historických souvislostí na úrovni žáků.
- Člověk ve společnosti – respektování kulturních, náboženských a jiných odlišností lidí, práva a povinnosti občanů.
- Poznatky o společnosti – pravidla soužití mezi lidmi, organizace společnosti, respektování pravidel společnosti, symboly státu.
- Péče o občana – nebezpečí ohrožení různými sociálně patologickými vlivy.

- Okruh zahrnující základní poznatky o přírodních zákonitostech a jejich vlivu na životní prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- využívá základy čtení a psaní ke svému vzdělávání
- používá učební pomůcky a učební materiály
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích – chápe vztahy a souvislosti, význam věcí, poznání, k čemu slouží a jak jich správně užívat
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- často opakuje, procvičuje a upevňuje s žákem jeho získané konkrétní dovednosti
- se zaměřuje na práci s pomůckami a materiály, které vycházejí z praktického života
- upevňuje správné užívání obecných termínů, znaků a symbolů
- u žáka podporuje dovednosti a praktické úkony s vybranými počítačovými programy, textovým editorem a internetem
- vytváří modelové situace z praktického života, kde si žák procvičuje a upevňuje získané zkušenosti
- vede žáka k prezentaci svých dovedností a znalostí, k sebehodnocení a sebekontrolě
- umožňuje žákovi získávání nových informací v rámci exkursí, vycházek, návštěv různých zařízení

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace, řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Učitel:

- vede žáka k samostatnému řešení standardní situace

- podněcuje žáka k samostatnému vyřešení úkolů
- vytváří dostatek podnětů pro práci žáka s informacemi ústními, tištěnými, včetně internetu
- rozvíjí u žáka schopnost vyhodnotit problém a požádat o pomoc druhou osobu
- vede žáka k toleranci jiných názorů
- vede žáka k vzájemné spolupráci, pomoci druhému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály
- zvládá jednoduchou formu písemné komunikace
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

Učitel:

- vede žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností
- vede žáka k aktivnímu zapojení do života školy
- vede žáka k porozumění jednoduchým textům, obrazovým a zvukovým záznamům
- vede žáka k jednoduché prezentaci naučeného
- zařazuje do výuky skupinovou a týmovou spolupráci
- umožňuje žákovi vyjádřit svůj názor
- vede žáka k jednoduché písemné komunikaci
- podporuje přátelskou komunikaci ve třídě a ve školním prostředí

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a dodržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

- poukazuje získanou sebedůvěru v neznámém prostředí

Učitel:

- vede žáka k orientaci v prostředí, ve kterém žije, k orientaci mimo školu
- rozvíjí kladné vztahy mezi žáky, podporuje vztahy mezi žákem a učitelem
- vede žáka k pomoci spolužákům a k přijetí pomoci, schopnost spolupracovat
- napomáhá zapojení žáka do běžného života
- posiluje u žáka sebeovládání v různých situacích, rozvíjí sebehodnocení, sebedůvěru
- zařazuje návštěvy institucí, kde žák prakticky uplatňuje naučené vzory chování a jednání
- poučuje žáka o rizikovém chování, o nebezpečí

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- chrání své zdraví, dodržuje zásady zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Učitel:

- zajišťuje praktický nácvik způsobů společenského chování a připravuje žáka na chování v situacích mimo školu
- podporuje u žáka povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- vede žáka k ochraně svého zdraví a majetku
- posiluje u žáka schopnost vážit si druhých lidí i jejich práce
- podporuje zdravý vývoj žáka prostřednictvím sportovních vycházek a výletů
- svým přístupem, pomocí, praktickými aktivitami učí žáka chránit přírodu
- vede žáka k chápání nebezpečí, k jednání v krizové situaci
- vede žáka k uvědomování si vlastní chyby, poučení z ní a případné omluvě

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností

- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- přijímá posouzení výsledku své práce
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

Učitel:

- u žáka buduje povědomí o základních pracovních postupech
- navozuje příležitosti, ve kterých žák aplikuje naučené pracovní postupy v praxi
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci
- hodnotí konečný výsledek, podporuje sebehodnocení žáka i vzájemné hodnocení práce ostatních žáků
- vytváří u žáka vědomí nutnosti ochrany svého zdraví a ochrany životního prostředí
- vede žáka k aktivnímu zapojení do pracovní oblasti z okruhu práce na zahradě

Ve vyučovacím předmětu Věcné učení budou realizována průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- při probírání žákům blízkých témat nácvik schopnosti komunikace, naslouchání druhým, respektování jiného názoru
- procvičování spolupráce a zdravé soutěživosti v hodinách

Multikulturní výchova

- upozornit na praktické využití získaných znalostí při poznávání života lidí v jiných zemích (způsob života, oblékání, počasí, pěstování plodin apod.)

Environmentální výchova

- zdůraznění péče o krajinu při jejím využívání
- podněcovat vlastní aktivitu dětí v každodenním životě (třídění odpadu při probírání např. zásad správné výživy apod.)
- vhodnou formou upozornit děti na péči o jednotlivé probírané ekosystémy

Vzdělávací oblasti: Člověk a příroda, Člověk a společnost
Vzdělávací obor: Věcné učení
2. stupeň ZŠ speciální (7. -10. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Shrnutí poznatků o rodině, složení rodiny, členové rodiny, Chování k rodičům, k prarodičům.</p> <p>Rozlišit projevy nevhodného chování, projevy rasismu, šikany.</p> <p>Orientace v místě bydliště, název školy, ulice, města, adresa žáka. Veřejná zařízení a úřady, radnice, starosta, pošta, zdravotnické zařízení, nádraží...</p> <p>Významné regionální památky a osobnosti, místní zvyky a obyčeje.</p> <p>Základní informace o životě v pravěku, první státní útvary na našem území, významné historické postavy našich dějin. Světové války a jejich důsledky. Vznik československého státu, vznik ČR, prezident, vláda, parlament, hymna, vlajka, hlavní město.</p> <p>Práva a povinnosti žáků, vztahy mezi lidmi, lidská práce, zaměstnání rodičů, různé profese.</p>	<p>Mít přehled o základních otázkách rodinného života. Respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití.</p> <p>Mít přiměřenou reakci na nevhodné chování.</p> <p>Znát základní znalosti o místě bydliště, hrdost na místo, kde žiji.</p> <p>Znát rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí. Znát základní poznatky o vzniku českého státu. Znát význačné osobnosti českých dějin. Znát významné události v historii naší země.</p> <p>Mít úctu ke každé práci, tolerovat zvláštnosti a názory minoritních skupin ve společnosti.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Právo na vzdělání, význam přípravy na povolání, odměna za práci, nezaměstnanost. Peníze a jejich funkce, hospodaření s penězi. Orientace v možnostech nakupování - prodejna, nákup různých druhů zboží v různých obchodech. Požádat o pomoc při nákupu. Druhy služeb (čistírna, kadeřník...), jejich využití.</p> <p>Možnosti trávení volného času, aktivní, pasivní, prázdniny, dovolená.</p> <p>Informace o základních fyzikálních vlastnostech látek. Pohyb a klid těles. Druhy energie, využití elektrické a jaderné energie. Využití jednoduchých strojů v praxi, elektrické spotřebiče a bezpečná manipulace s nimi.</p> <p>Druhy a přeměna skupenství látek.</p> <p>Základní informace o planetách, pohyb Země.</p> <p>Informace o hustotě a rozpustnosti látek. Voda – význam vody v přírodě, čistota vody. Kyslík – jedna ze složek vzduchu. Ropa, uhlí, zemní plyn – základní vlastnosti a význam.</p> <p>Čistota ovzduší, ekologické katastrofy. Bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny – zdroje, význam pro zdravý život člověka.</p> <p>Cement, vápno – využití v praxi. Plasty, nebezpečné a hořlavé látky.</p>	<p>Požádat o radu při vyřizování osobních záležitostí, informace o pomáhajících organizacích, vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany.</p> <p>Znát význam odpočinku a vhodného trávení volného času.</p> <p>Znát prakticky využitelné informace o pohybu těles, o využití energií v praxi s důrazem na bezpečnost a ochranu prostředí.</p> <p>Rozeznat druhy látkových skupenství.</p> <p>Seznámit se s pohyby Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období.</p> <p>Rozlišit základní vlastnosti látek, základní informace o vodě, kyslíku a jejich významu.</p> <p>Znát zdroje znečištění ovzduší.</p> <p>Mít informace o práci s nebezpečnými látkami, poznat podle etikety chemické a nebezpečné látky, zásady</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Léčiva a návykové látky.</p> <p>Funkce rostlin, základní stavba, význam částí rostlin, poznání a význam běžných druhů rostlin, hospodářské a chráněné rostliny, Houby, základní druhy.</p> <p>Živočichové – základní druhy podle místa, kde žijí. Význam a ochrana živočichů.</p> <p>Domácí a hospodářská zvířata</p> <p>Stavba a funkce částí lidského těla. Správná životospráva, spánek, odpočinek. Základní informace o nemocnici, ordinaci lékaře, první pomoc.</p> <p>Základy sexuální výchovy, rozdíly mezi dívkou a chlapcem. Sexuální vztahy, antikoncepce. Pravidla osobní hygieny.</p> <p>Mapa, význam, pojmy – hranice, sousední státy, světadíly moře řeky, pohoří.</p> <p>Přírodní zvláštnosti místa, kde žijí. Česká republika, zeměpisná poloha, členitost.</p> <p>Druhy dopravy, význam a přednosti jednotlivých druhů dopravy.</p>	<p>bezpečné práce s nimi, zejména v domácnosti.</p> <p>Znát nebezpečí zneužívání, léky užívat jen pod dohledem dospělé osoby.</p> <p>Znát význam hospodářských plodin, znát zástupce rostlin, péče o rostliny doma, chráněné rostliny.</p> <p>Znát význam ekosystémů. Ochrana ohrožených druhů zvířat.</p> <p>Znát vybrané zástupce živočichů, význam hospodářských zvířat.</p> <p>Znát základní části těla, základní životní funkce. Oznámit svoje zdravotní obtíže, zásady první pomoci.</p> <p>Znát vztahy mezi muži a ženami.</p> <p>Znát orientaci na mapě podle barev, rozlišit hory, nížiny, řeky.</p> <p>Rozeznat ČR na mapě, najít sousední státy, pojem státní hranice. Rozeznat mapu města a základní orientace v ní.</p> <p>Mít informace, kde najít odjezdy dopravních prostředků, požádat o pomoc při vyhledávání.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Určování času, orientace v čase, v částech dne, v ročních obdobích. Upevňování pojmů – včera, dnes, zítra, loni, letos, den, měsíc, rok. Datum svého narození.</p> <p>Ochrana člověka při živelných katastrofách.</p>	<p>Znát základní orientace v čase. Znát datum svého narození a svůj věk.</p> <p>Znát zásady chování při ohrožení zdraví, při živelných katastrofách.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Základní obsah předmětu vytvářejí poslechové a hudebně-pohybové činnosti, hra na nástroj a zpěv.

Důležitou funkcí hudby je poskytnutí prostoru pro aktivní či pasivní odpočinek, motivace žáků k účasti na společných aktivitách a pozitivní působení na emoce žáků. Prioritním cílem výuky je vytvoření kladného vztahu žáka k hudbě.

Výuka je realizována:

- v 7. - 10. ročníku se vyučuje 1 hodina týdně

- Při výběru písni, CD k poslechu nebo hudebních nástrojů při instrumentálních aktivitách vytváříme prostor pro výběr samotných žáků na základě jejich vlastních preferencí.
- Výuka v hudební výchově může podpořit osvojování nového učiva v ostatních předmětech prostřednictvím vhodného výběru písni, skladeb k poslechu nebo aktivních hudebních činností.
- Při výuce musíme respektovat omezení, které vyplývají z různých postižení žáků. Jedná se především o různé kombinace mentálního postižení s postižením řeči (dysartrie, anartrie, těžké dyslalie...), omezením pohybových schopností (DMO) aj. Tato sekundární postižení mohou omezovat aktivní zapojení žáka do hudebních aktivit (např. hudebně-pohybové činnosti, zpěv). Zpěvní projev a schopnost intonovat některých žáků je na úrovni monotónní mluvené řeči, jiní žáci nemusí být vůbec schopni jakékoliv řečové produkce nebo zpěvu. Tyto nezměnitelné skutečnosti musí pedagogové respektovat.
- Při poslechu můžeme (dle schopností učitele) využít také živě hranou hudbu a videoklipy.
- Výuka obvykle neprobíhá v lavicích – můžeme využít různé formy usazení žáků, např. v kroužku, s využitím gauče nebo různých polohovacích pomůcek. Pro hudebně-pohybové činnosti využíváme volný prostor třídy.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova je členěn do těchto tematických okruhů:

- Poslechové činnosti
- Zpěv
- Hra na nástroj
- Hra na tělo a hudebně-pohybová výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- používá pomůcky
- snaží se o koncentraci na učení
- má zájem o získání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života

Učitel:

- používá vhodné metody s přihlédnutím na stupeň a druh postižení žáka
- vede žáka k soustředění a koncentraci k učení, vhodně motivuje a hodnotí žáka
- nabízí zajímavé činnosti a často je střídá
- se zaměřuje na práci s pomůckami
- učitel upevňuje správné užívání obecných termínů, znaků a symbolů
- vede žáka k sebehodnocení a sebekontrolě, k prezentaci svých dovedností

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- se nenechá při řešení problémů odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákovi osvědčené metody a postupy
- navozuje u žáka pocit důvěry, pocit, že se může svěřit
- vede žáka k toleranci jiných názorů a jiných přístupů k řešení problému
- využívá k řešení problémů pro žáka praktické aktivity školy

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché, běžné užívané texty, záznamy a obrazové materiály
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

Učitel:

- vede žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností
- vede žáka k aktivnímu zapojení, zařazuje do výuky skupinovou a týmovou spolupráci
- se snaží odbourávat u žáka ostych komunikovat
- vede žáka k vyjádření pocitu, nálady, prožitku
- zapojuje žáka dle jeho možností do školních akcí, při kterých se může prezentovat
- vede žáka k naslouchání druhé osobě

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a dodržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- poukazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky

Učitel:

- rozvíjí kladné vztahy mezi žáky, podporuje vztahy mezi žákem a učitelem
- posiluje sebevědomí žáka a vyzvedávání jeho kladných vlastností, umožňuje žákovi prožitek spokojenosti a úspěchu
- zařazuje návštěvy institucí, kde žák prakticky uplatňuje naučené vzory chování a jednání
- vede žáka k pomoci spolužákům a k přijetí pomoci
- učí žáka adekvátně reagovat na nevhodné projevy chování jiných osob
- rozvíjí u žáka vnímání vlastní osoby, sebehodnocení, sebedůvěru

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

Učitel:

- rozvíjí u žáka dodržování norem a pravidel společenského chování
- zajišťuje praktický nácvik způsobů společenského chování a připravuje žáka na chování v situacích mimo školu

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- zvládá sebeobsluhu a používá pomůcky podle svých možností
- soustředí se na výkon
- respektuje pravidla práce v týmu
- přijímá posouzení výsledku své práce

Učitel:

- podporuje u žáka dodržování hygienických návyků
- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze
- zařazuje do výuky praktické ukázky činností
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci
- hodnotí konečný výsledek, podporuje sebehodnocení žáka i vzájemné hodnocení práce ostatních žáků
- vede žáka k rozvoji estetického vnímání

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova budou realizována průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- skupinový nácvik písní, tanečků a hudebně pohybové aktivity – spolupráce se spolužáky, tolerance druhých
- rozvoj spolupráce s druhými

Multikulturní výchova

- upozornit žáky na jazykové rozdíly, na rozlišné kulturní zvyklosti při využívání exotických hudebních nástrojů, poslechu etnické hudby, písní z jiných zemí
- při nácviku písní s jiným nářečím upozornit na krajové odlišnosti

Environmentální výchova

- upozorňovat žáky na potřebu ochrany přírody, na její význam pro člověka při nábízení písni s přírodní tematikou

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Hudební výchova
Základní škola speciální – 2. stupeň (7. - 10. ročník)

Poslechové činnosti

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů, např. hudba populární, vážná, lidová, rocková...</p> <p>Rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů</p>	<p>Rozšířit si znalosti o hudebních stylech a žánrech.</p> <p>Rozpoznat základní hudební styly – hudby lidové, populární a vážné u vybraných ukázek.</p> <p>Soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů.</p>	OSV, MV, EV

Vokální činnosti

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Upevňování správných pěveckých návyků, zřetelná výslovnost, správné dýchání.</p> <p>Nácvik písní populární a rockové hudby, náročnější lidové písně.</p> <p>Rytmičká cvičení a rytmizace říkadel.</p>	<p>Využívat pěvecké návyky.</p> <p>Podle individ. schopností a dovedností zvládat správné dýchání.</p> <p>Rozšířit repertoár písní, které ovládá.</p>	OSV, MV, EV

<p>Prostřednictvím respektujícího a taktního přístupu udržet motivaci žáka zpívat (i navzdory měnícím se fyziologickým vlastnostem hlasu).</p>	<p>Zapojit se do skupinových vokálních aktivit.</p>	
--	---	--

Instrumentální činnosti

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Nástroje jednotlivých nástrojových skupin. Seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, hudební klíč.</p> <p>Doprovod na nástroj – dodržování tempa, rytmu, dynamiky... Vytváření složitějších aranžmá písní. Hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře.</p>	<p>Prohlubovat znalosti o hudebních nástrojích.</p> <p>Zapojit se do skupinových nebo individuálních aktivit s nástrojem dle individuálních schopností.</p>	<p>OSV, MV</p>

Hudebně-pohybová výchova

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
Improvizovaný pohyb podle hudby. Hudebně pohybové hry. Základní taneční kroky jednoduchých tanců. Relaxační techniky, muzikoterapie.	Rozšířit si dovednosti z hudebně-pohybové výchovy. Nacvičit relaxaci nebo různé formy odpočinku při hudbě.	OSV, MV

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu tělesná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vzdělávacího oboru tělesná výchova. Do vzdělávacího oboru tělesná výchova byl integrován vzdělávací obor Výchova ke zdraví. Do obsahu učiva Tělesné výchovy jsou integrovány prvky Zdravotní tělesné výchovy.

Výuka je realizována:

- v 7. ročníku 3 hodiny týdně
- v 8. ročníku 3 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní dotace
- v 9. a 10. ročníku 4 hodiny týdně + 1 hodina z disponibilní dotace

- Snahou tělesné výchovy je rozvíjet pohybové dovednosti žáků v co největší dosažitelné míře, udržovat a posilovat jejich momentální zdravotní stav a rozvíjet je po stránce reedukační i kompenzační.
- V rámci předmětu tělesná výchova jsou žákům poskytovány i základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví.
- Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjejí sociální a komunikační dovednosti.
- Tělesná výchova probíhá především pod vedením učitele ve spolupráci s asistentem pedagoga.
- Vzhledem k různorodému druhu, typu a hloubce postižení jednotlivých žáků není možné stanovovat výkonnostní či jiné limity.
- Nezbytné jsou průběžné konzultace pedagoga s odborníky (odborný lékař, rehabilitační pracovníci).
- Výuka je realizována v tělocvičně, na hřišti, ve třídách, na vycházkách a na výletech během celého školního roku.
- Při výuce se využívá širokého spektra modifikací podmínek a obsahu pohybových programů za účelem plnění obecných i konkrétních cílů a úkolů tělesné výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností

- osvojuje si poznatky v péči o zdraví
- osvojuje si nové pohybové dovednosti, základní terminologii

Učitel:

- vede žáky ke vztahu k pohybu, ke sportu, k vlastnímu tělu
- předkládá zásady hygieny a zdravého životního stylu
- vede žáky k uvědomění si svých možností a snaze dosáhnou jejich optimálního využití
- seznamuje žáky se základní terminologií užívanou v hodinách tělesné výchovy

Kompetence k řešení problémů

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru, pomáhá jim zvládnout cvičení v rámci jejich individuálních možností
- seznamuje žáky s vhodnými volnočasovými pohybovými aktivitami a vzbuzuje o ně v žácích zájem
- učí žáky vhodné relaxaci

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem

Učitel:

- podporuje a učí žáky vhodné a účelné komunikaci v rámci jednotlivce i skupiny
- vede žáky k jasnému a stručnému vyřešení sporů a neshod
- vytváří příležitost pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- navazuje a dodržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi, pracuje v týmu
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky
- uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

Učitel:

- umožňuje žákům zažít úspěch, oceňuje pokroky
- přibližuje žákům zásady fair-play, dohlíží na dodržování stanovených pravidel
- učí žáky přijímat prohru a přát výhru ostatním

Kompetence občanská

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní pravidla chování a soužití, respektuje druhé
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí

Učitel:

- učí žáky k toleranci odlišnosti od normy
- vede žáky k uznání i menšího pokroku u žáků s těžším stupněm postižením

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- přijímá posouzení výsledku své práce
- respektuje pravidla práce v týmu a svými výkony ovlivňuje kvalitu společné činnosti
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví

Učitel:

- dbá na správné držení těla žáků a používání vhodných kompenzačních a rehabilitačních pomůcek
- pokračuje v nácviku sebeobsluhy při hygieně, oblékání i lokomoci
- vede žáky ke spolupráci s druhým, ke vzájemné toleranci

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova budou realizována průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- vzájemný respekt, tolerance a spolupráce při kolektivních hrách
- komunikace v týmu, vzájemná pomoc a zapojení všech dle individuálních možností do tělocvičného procesu
- snaha o pocit včlenění a potřeby v kolektivu, prožitek radosti z úspěchu
- cvičení adekvátních reakcí na výhru i prohru, zvládání vlastního chování.

Environmentální výchova

- zařazení cvičení v přírodě, upozornění při tom na stav životního prostředí v okolí a regionu
- správné chování v přírodě zejména při vycházkách, výletech a ozdravném pobytu
- vliv životního prostředí na život a zdraví jedince

Multikulturní výchova

- prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Tělesná výchova
stupeň ZŠ speciální, 7. - 10. ročník

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity. Kondiční cvičení pro rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností; cvičení ke správnému držení těla a jiná zdravotně zaměřená cvičení.</p> <p>Rituál pro začátek a konec osvojované činnosti; základní organizační činnosti v TV; smluvené signály a povely.</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti; správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení.</p> <p>Organizace a bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí; vhodný oděv a obuv ve specifickém prostředí.</p> <p>Pohybové hry s různým zaměřením, pohybové hry s netradičními pomůckami. Základy sportovních her, průpravné hry; pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her; zásady sportovního jednání a chování, fair play; sportovní hry s upravenými pravidly (např. boccia, polybat).</p> <p>Motivační, napodobivé hry. Gymnastika - cvičení s náčiním a na vybraném nářadí. Rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičkým doprovodem.</p>	<p>Žák by měl usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností.</p> <p>Žák by měl cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení.</p> <p>Žák by měl využívat základní kompenzační a relaxační techniky.</p> <p>Žák by měl uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu. Žák by měl znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc.</p> <p>Žák by měl zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</p> <p>Žák by měl snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti.</p>	<p>OSV, EV, MV</p>

<p>Atletika - různé varianty chůze / lokomoce na vozíku, běhy / jízda na vozíku na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh /jízda na vozíku (dle individuálních schopností žáků), skok do dálky z místa / jízda na jeden záběr, hod míčkem, hod granátem.</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě, základní turistické dovednosti, ochrana přírody.</p> <p>Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu, základní techniky pohybu a jízdy na bobech.</p> <p>Historie a současnost sportu, významné sportovní soutěže.</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her.</p> <p>Komunikace v TV, smluvené povely, signály, gesta, základy odborné terminologie, vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech.</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností dle individuálních možností a schopností žáků.</p> <p>Vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy, vrstevnické skupiny; Dětství, puberta, dospívání; tělesné změny., antikoncepce</p> <p>Tělesná hygiena, zásady osobní a intimní hygieny; otužování; význam pohybu pro zdraví.</p> <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole; ochrana zdraví při různých činnostech, ochrana člověka za mimořádných událostí.</p> <p>Druhy násilí a zneužívání, šikana, komunikace s neznámými lidmi.</p> <p>Rizika zneužívání omamných látek, alkoholu a jiných drog.</p> <p>Chování při úraze a nemoci, prevence.</p> <p>Výživa a zdraví.</p>	<p>Žák by měl dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách,</p> <p>Žák by měl sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony.</p> <p>Žák by měl chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím; Žák by měl respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže,</p> <p>Žák by měl chápat a rozlišovat komunikaci se známými a neznámými lidmi</p> <p>Měl by si umět říct o pomoc v případě pocitu ohrožení</p> <p>Žák by měl umět odmítnout nabídku omamných látek, měl by se umět řídit pokyny zodpovědných osob v případě mimořádných událostí.</p> <p>Žák by měl umět oznámit, že se cítí nemocen nebo že se stal úraz a měl by respektovat pokyny dospělé osoby, lékaře.</p> <p>Žák by měl znát správné stravovací návyky a v rámci</p>	<p>OSV, EV, MV</p>
--	---	--------------------

<p>Činnosti podporující korekce zdravotních oslabení. Speciální cvičení. Všestranně rozvíjející pohybové činnosti.</p>	<p>svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy.</p> <p>Mít odpovídající vytrvalost při korekci svého zdravotního oslabení. Zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení s dopomocí a snažit se o co nejlepší provedení cviků.</p>	
--	---	--

PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vznikl sloučením vzdělávacích oblastí Člověk a svět práce a Výtvarná výchova. Pracovní výchova je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Cíleně se zaměřuje a ovlivňuje rozšíření motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života.

Výuka je realizována:

- v 7. - 8. ročníku 6 hodin týdně
- v 9. - 10. ročníku 7 hodin týdně

- Žáci se učí užívat vhodné pomůcky a nástroje.
- Opakováním získávají větší jistotu v prováděných činnostech a pracovních dovednostech.
- Žáci se seznamují s konkrétními jednoduchými pracovními činnostmi, jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
- Individuálně se přistupuje ke schopnostem jednotlivých žáků.
- Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí také na podmínkách a možnostech školy.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen do těchto tematických okruhů:

- práce s technickými materiály (základní dovednosti ručních prací, různé druhy materiálů)
- práce montážní a demontážní (práce podle návodu, jednoduché modely, stavebnice)
- pěstitelské práce (pěstování rostlin, druhy ovoce a zeleniny, léčivé rostliny)
- práce v domácnosti (úklidové práce, práce v kuchyni, stolování)
- výtvarná výchova (výtvarné techniky, ladění barev, výtvarné umění)

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Učitel:

- se zaměřuje na práci s pomůckami a materiály, které vycházejí z praktického života
- pomáhá žákovi plnit jednoduché pracovní a výtvarné činnosti
- vhodně motivuje a hodnotí žáka v krátkých intervalech
- vede žáka k sebehodnocení a sebekontrolě
- nejen při vyučování upevňuje správné užívání obecných termínů, znaků a symbolů
- vede žáka k ověření a použití naučených dovedností

Kompetence k řešení problému

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Učitel:

- podněcuje žáka k samostatnému vyřešení úkolů
- motivuje žáka k řešení jednoduchých problémů praktického života
- využívá k řešení problémů pro žáka praktické činnosti
- vede žáka k samostatnému řešení standardní situace
- vede žáka k toleranci jiných názorů a jiných přístupů k řešení problému
- pomáhá žákovi získat informace k řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí pokynům a reaguje na ně podle svých možností

- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály

Učitel:

- vede žáka k projevu v rámci jeho individuálních možností a schopností
- osobním příkladem vytváří prostředí pro zdravou komunikaci
- používá jednoduché a srozumitelné pokyny a dbá na přiměřenou odpověď
- umožňuje žákům prezentovat své výrobky
- dává prostor pro názor žáka, naslouchá mu, vede žáka k naslouchání druhé osobě
- podporuje přátelskou komunikaci ve třídě a nejen ve školním prostředí (gratulace k narozeninám, jmeninám, společenské aktivity)

Kompetence personální a sociální

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- spolupracuje s druhými, je ochoten pomoci, přijmout pomoc
- uplatňuje základní návyky společenského chování

Učitel:

- zapojuje žáka do života školy
- umožňuje žákovi vyřizování jednoduchých vzkazů ve třídě, ve školním prostředí
- napomáhá žákovi navazovat vztahy ve třídě, ve škole
- motivuje žáka k žádoucímu chování a respektování pravidel chování
- posiluje sebevědomí žáka a vyzvedávání jeho kladných vlastností
- pomáhá žákovi eliminovat nežádoucí chování
- posiluje u žáka sebeovládání v různých situacích

Kompetence občanské

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje zásady zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v krizových situacích podle pokynů kompetentních osob

Učitel:

- rozvíjí u žáka dodržování norem a pravidel společenského chování

- seznamuje a vysvětluje žákovi základní práva a povinnosti občanů, konkrétně školní řád
- vede žáka k uvědomování si vlastní chyby, poučení z ní a případné omluvě
- využívá získané a upevněné normy chování a jednání žáka k chování k jiným etnickým skupinám a jinak postiženým spolužákům
- svým přístupem, pomocí, praktickými aktivitami ukazuje žákovi jak chránit přírodu
- vede žáka k chápání nebezpečí, k jednání v krizové situaci

Kompetence pracovní

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností
- zvládá základní pracovní a výtvarné dovednosti, operace a postupy, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- pracuje podle pracovního postupu, podle instrukcí plní jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- přijímá posouzení výsledku své práce
- dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

Učitel:

- vede žáka k samostatnosti v sebeobsluze
- seznamuje žáka s pracovními nástroji a materiály a s jejich použitím
- u žáka buduje povědomí o základních pracovních postupech a výtvarných technikách
- navozuje pracovní příležitosti, ve kterých žák aplikuje naučené postupy v praxi
- vede žáka k aktivnímu zapojení do pracovní oblasti z okruhu práce s hlinou, práce na zahradě, domácí práce, práce v kuchyni, prodej výrobků
- zadává žákovi takové úkoly, při kterých je schopen vytrvat až do jeho splnění
- vede žáka k respektování pravidel při společné práci
- ukazuje žákovi, jak ovlivňuje kvalitu společné práce
- pozitivně hodnotí pracovní výkon žáka a tím jej motivuje k dokončení činnosti
- podporuje sebehodnocení žáka i vzájemné hodnocení práce ostatních žáků
- neustále upevňuje dodržování zásad bezpečnosti, hygieny a ochrany zdraví a prostředí
- vede žáka k rozvoji estetického vnímání

Ve vyučovacím předmětu Pracovní a výtvarná výchova budou realizována průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění při rukodělné práci
- i při dílčím nezdaru v práci trénovat sebeovládání a dobrou organizaci času při zhotovování výrobku
- schopnost spolupracovat se spolužákem i a učitelem

Multikulturní výchova

- vhodnou formou seznamovat žáky s tradicemi lidových řemesel a výrobků a posilovat tak jejich příslušnost k regionu
- ukazovat i výrobky ze vzdálených zemí např. v knihách, na internetu a posilovat tak toleranci žáků k jiným kulturám

Environmentální výchova

- při volbě materiálů k práci upozornit na získávání materiálů v přírodě (hlína při práci v keramické dílně, vlna, papír apod.)
- třídění a další využití různých odpadů (plastové lahve, zbytky látek, starý papír apod.)
- podněcovat toleranci a ohleduplnost k přírodě (neplýtvat surovinami a snažit se o jejich co nejlepší využití)

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vzdělávací obor: Pracovní a výtvarná výchova
2. stupeň ZŠ speciální (7. -10. roč.)

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy. Materiály, jejich vlastnosti a užití v praxi (dřevo, kov, plasty), jednoduché pracovní postupy, základní dovednosti ručních prací, řemesla a tradice.</p> <p>Práce montážní a demontážní, sestavování modelů, stavebnic, práce s návodem a předlohou.</p> <p>Pěstování vybraných rostlin, péče o květiny v interiéru, využití květin k výzdobě.</p> <p>Druhy ovoce a zeleniny, způsoby pěstování, zásady a podmínky pěstování, skladování a konzervování, léčivé rostliny a jejich účinky.</p> <p>Chov zvířat v domácnosti, kontakt se zvířaty, podmínky chovu domácích zvířat.</p> <p>Údržba a úklid v domácnosti, úklid. Bezpečnost při styku s čisticími prostředky. Údržba oděvů a textilií, postupy. Prací a čisticí prostředky.</p>	<p>Zvládnout rozlišit různé druhy materiálu, získat základní vědomosti o materiálech a pracovních postupech. Vybrat a správně používat pracovní pomůcky. Dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a náradím.</p> <p>Umět sestavit podle návodu jednoduchý model, zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi. Dodržovat zásady bezpečnosti při práci. Provádět údržbu jednoduchých předmětů.</p> <p>Umět volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, pečovat o květiny v interiéru a využívat je k výzdobě.</p> <p>Znát běžné druhy ovoce a zeleniny, hlavní zásady pěstování zeleniny, používat vhodné pracovní pomůcky při práci. Seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin.</p> <p>Vědět o způsobu chovu drobných zvířat a znát zásady bezpečného kontaktu se zvířaty.</p> <p>Umět použít vhodné prostředky při práci v domácnosti, zvládat jednoduché úklidové postupy, bezpečně zacházet s čisticími prostředky.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:	Průřezová témata
<p>Základy šití, přišívání knoflíku, bezpečnost práce.</p> <p>Elektrické spotřebiče, funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba. Bezpečnost provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem.</p> <p>Kuchyně, základní vybavení, příprava jednoduchých pokrmů, zásady zdravé výživy, základní postupy při přípravě nápojů a jednoduchých pokrmů.</p> <p>Užití různých výtvarných technik rozvíjejících tvořivost žáků, vyjadřování vlastních pocitů kresbou a malbou, rozlišování jemných odstínů, ladění barev.</p> <p>Ukázky animovaného filmu, např. J. Trnka Fimfárum, fotografie.</p> <p>Seznámení s výtvarným uměním, návštěva výstavy výtvarného umění, ukázky ilustrací známých malířů.</p>	<p>Seznámit se s pomůckami k šití (jehly, nit.), znát základy bezpečné práce a manipulace s jehlou, podle slovního návodu, příp. dopomoci přišítí knoflíku.</p> <p>Používat základní kuchyňský inventář a bezpečně pod dohledem obsluhovat spotřebiče. Umět dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči.</p> <p>S pomocí připravit jednoduché pokrmy a nápoje. Znat základní principy stolování, zdravá výživa.</p> <p>Uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby. Při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ, umět kresbou vyjádřit vlastní pocity. Hrát si s barvami, odstíny. Zhodnotit vlastní a uměleckou tvorbu. Hledat za pomoci učitele nejvhodnější prostředky pro své vyjádření.</p> <p>Seznámit se s výtvarným uměním, prohlédnout si ilustrace známých malířů, děl, vyjádření vlastního názoru, zhodnotit běžné umělecké produkce dle individuálních schopností.</p>	<p>OSV, MV, EV</p>

Základní škola a Střední škola CREDO, o.p.s.
Mozartova 43, 779 00 Olomouc
tel.: 585 425 781
e-mail: credo_ops@cmail.cz

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO OBOR VZDĚLÁNÍ
ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ – II**

č. j. ZŠ a SŠ spec.CRE/278/2020

Učební plán - ZŠ speciální II. díl

Celkem povinně hodin v ročníku			20	21	22
Vzděl. oblasti	Celkem hodin	Vzděl. obory (předměty)	1.- 3. roč.	4.- 7.roč.	8. -10. roč.
Člověk a komunikace	50	Rozumová výchova (Rv)	5	5	5
Člověk a jeho svět	40+7	Smyslová výchova (Sv)	4	4+1	4+1
Člověk a zdraví	30	Hudebně pohybová výchova (Hpv)	3	3	3
	40	Rehabilitační tělesná výchova (Rtv)	4	4	4
Člověk a svět práce	30+13	Pracovní a výtvarná výchova (Pvv)	3+1	3+1	3+2
Disponibilní časová dotace	20		3	8	9

Celková povinná časová dotace 210 hodin.

Poznámky k učebnímu plánu pro ZŠ speciální II. díl:

- Vzdělávací obor Hudebně pohybová výchova byl vytvořen ze vzdělávacích oborů Hudební výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a Pohybová výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.
- Vzdělávací obor Rozumová výchova byl vytvořen sloučením vzdělávacích oborů Rozumová výchova a Řečová výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace.
- Vzdělávací obor Pracovní a výtvarná výchova byl vytvořen sloučením vzdělávacích oborů Výtvarná výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a Pracovní výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.
- Obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura tak byl přesunut do vzdělávacích oblastí Člověk a zdraví a Člověk a svět práce.
- Do obsahu předmětu Rehabilitační tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je integrován obsah Zdravotní tělesné výchovy na základě vyjádření fyzioterapeuta a závěrů lékaře.
- Povinná disponibilní časová dotace byla použita k posílení časové dotace vzdělávacích oborů – viz tabulka Učební plán ...

- Speciálně pedagogická péče není soustředěna do samostatných předmětů, ale prolíná celým vyučovacím procesem. Žákům je věnována průběžná péče zaměřená na zlepšení jejich mluvního projevu, individuální rehabilitační péče, jsou zařazovány pohybové a jiné relaxační aktivity v závislosti na momentální situaci a stavu žáka. Multismyslové aktivity ve škole jsou inspirovány metodou Snoezelen. Výraz snoezelen pochází z Holandska ze spojení slov „snuffelen“ (čmuchar) a „doezelen“ (podřimovat). Jedná se propracovaný koncept, který je rozšířen po celém světě. V rámci konceptu je vytvořeno specifické prostředí pro účely smyslové stimulace, relaxace a prožití osobní zkušenosti. V tomto prostředí dochází k uvolnění, ale také k aktivizaci, probuzení zájmu, přináší radost a pocit vzájemného sdílení. Je vědecky dokázáno, že působí na zlepšení zdraví např. u psychických i fyzických onemocnění, při emocionálních potížích, při poruchách koncentrace – ADHD a dalších. Ve škole se nachází dva typy místností s různým zaměřením. Bílá multismyslová místnost (na 3. b.), je využívána hlavně pro zklidnění žáků, multismyslovou stimulaci, relaxaci a uskutečňování bazální stimulace. Nachází se v ní mj. bublinkový vodní sloup, optická vlákna, projektor s olejovými a tematickými kotoučky, aroma lampa, zrcadlová koule, pohodlný měkký nábytek a další pomůcky. Tmavá multismyslová

místnost (na 1. b.) s kvalitním technickým zázemím, dataprojektorem a světly slouží mj. pro aktivizaci, relaxaci, tematicky zaměřené výukové hodiny a stimulaci zrakových funkcí. Toto prostředí je velmi variabilní a může být využíváno pro všechny věkové kategorie žáků. Cílem hodin je:

- stimulace smyslových receptorů u žáků, přinášení nových zajímavých podnětů
  - zmírnění stresu a napětí u žáků
  - navození kladných emocí u žáků, rozvoj spolupráce, komunikace
  - rozvoj vztahu důvěry učitel / asistent pedagoga – žák
  - zajímavé obohacení hodin např. RTV/TV, PVV/VV, HPV/HV, SV
  - možnost didaktických vstupů – ČT, PO, VU
  - smysluplná náplň závěrečné části jakékoli hodiny (10 – 15 min.)
  - předcházení syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků
-
- V multismyslovém prostředí pracují se žáky speciální pedagogové i asistenti pedagoga, kteří prošli alespoň základními, příp. navazujícími kurzy pod vedením Mgr. Renáty Filatové (zástupce ISNA-MSE - International Snoezelen Association - Multisensory Environment pro Českou republiku, dlouhodobě se zabývá konceptem Snoezelen-MSE).
  - Očekávané výstupy ve všech vzdělávacích oborech jsou prakticky zaměřené, kladou důraz na předpokládané reálné využití získaných znalostí v běžných životních situacích při maximální možné míře samostatnosti žáka. Jejich dosažení proto není chápáno jako definitivně dané, ale je podmíněno vývojem žáka v určitém věku v závislosti na jeho postižení, který nelze předem přesně předvídat. V případě, že postižení žáka v průběhu vzdělávacího procesu neumožní splnění nějaké části vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru, může být tato část nahrazena příbuzným či jiných vzdělávacím obsahem.
  - Obsah vzdělávání žáků s těžkým mentálním a souběžným postižením více vadami je plně přístupný s učivem ZŠ speciální I. díl. Někteří z žáků s těžkým mentálním nebo kombinovaným postižením vynikají v několika málo oblastech (ostrůvkovitě schopnosti, nerovnoměrný vývojový profil), ale vzdělávání podle vyššího typu vzdělávacího programu (ZŠ speciální I. díl) by na ně kladlo nepřiměřené nároky. V těchto případech je možné vyučovat dle tohoto typu vzdělávacího programu a doplnit učivo (tam, kde je to vhodné) učivem ZŠ speciální I. díl.

- U žáků s těžkým mentálním nebo souběžným postižením více vadami je nemožné stanovit jednotné výstupy. Rozsah osvojeného učiva a do značné míry také náplň vzdělávání závisí na individuálních možnostech každého žáka. Učivo uvedené u každého předmětu i očekávané výstupy jsou tedy spíše orientační – mají pomoci učiteli vytvořit kostru pro celý vzdělávací proces, ale je stejně tak možná (a dokonce žádoucí) modifikace učiva i výstupů podle potřeb každého žáka.
- Vzdělávání podle tohoto typu vzdělávacího programu umožňuje větší praktické propojení jednotlivých předmětů, než je tomu v ostatních typech vzdělávacích programů. Např. nácvik pojmenovávání předmětů používaných k hygieně probíhá často ve spojení s nácvikem příslušných hygienických činností, což je obsahem jiných předmětů. Osvojování si navzájem souvisejících dovedností a vědomostí tedy probíhá globálně, nikoliv izolovaně a směřuje k jejich funkčnímu používání v běžném životě.

7 Vyučující předměty – ZŠ Speciální II. díl

ROZUMOVÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vznikl sloučením vzdělávacích oblastí: Rozumová výchova a Řečová výchova. Základní obsah předmětu Rozumová výchova je definován prostřednictvím jednotlivých tematických okruhů. Cílem je vytvoření schopnosti orientace v okolním světě přiměřené mentální úrovni každého žáka. Získané vědomosti a dovednosti by neměly být samoučelné, ale sloužit k zvýšení samostatnosti žáků, zvyšovat schopnost komunikace a vhodné interakce s okolím a předcházet rozvoji nežádoucích forem chování, které mohou souviset s nedostatkem rozumových nebo komunikačních kompetencí.

Výuka je realizována:

- ve všech ročnících 5 hodin týdně
- Osvojování jednotlivých tematických okruhů probíhá cyklicky. Tematické okruhy se v každém ročníku opakují, přičemž se každoročně rozšiřují o nové učivo v závislosti na vyspělosti žáků.
- Obsah předmětu Rozumová výchova může být dle individuálních potřeb a možností žáka doplněn také o nácvik alternativních forem komunikace a výuku čtení, psaní nebo počtů. Nácvik alternativní komunikace a základů trivia probíhá průběžně po celý školní rok – pokud je to vhodné, může se propojit s aktuálně probíraným tematickým okruhem (např. nácvik žádosti jídlo s poznáváním jednotlivých druhů potravin). Prioritou nácviku alternativní komunikace je podpora funkční komunikace žáků v důležitých situacích.

Vzdělávací obsah předmětu Rozumová výchova je členěn do těchto tematických okruhů:

- Já a lidé kolem mě
- Škola, domov a prostorová orientace
- Roční období a časová orientace
- Lidské tělo a péče o něj

- Příroda a zvířata
- Svět práce a odpočinku
- Jídlo a stolování

Souběžně s výukou podle jednotlivých tematických okruhů probíhá dle individuálních potřeb rozvoj komunikačních schopností a osvojování trivia (viz obsahové, časové a organizační vymezení).

Výchovné a vzdělávací strategie pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků:

K utváření všech klíčových kompetencí vedeme žáky s těžkým mentálním a souběžným postižením více vadami především:

- Výběrem nebo vytvořením vhodného alternativního komunikačního systému v návaznosti na diagnostiku rozumových, komunikačních a motorických schopností žáka.
- Využitím modelových i reálných situací při osvojování nových vědomostí a dovedností.
- Chápáním vztahů a souvislostí, chápáním významu věcí, poznání, k čemu slouží a jak jich správně používat.
- Zapojením různých vjemů a způsobů práce s žákem do procesu osvojování rozumových dovedností, např. prostřednictvím expresivních postupů (říkanky, hudba, hra s loutkou...), obrázků, fotek, reálných předmětů...
- Dle individuálních potřeb a odborných schopností učitelů a asistentů využití různých terapeutických a edukačních metodik – Strukturované učení, fyzioterapeutické postupy (např. vhodné polohování a uvolnění horní končetiny před nácvikem psaní).

Vzdělávací oblast: Člověk a komunikace
Vzdělávací obor: Rozumová výchova

Já a lidé kolem mě

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Jména: Vlastní jméno, jména spolužáků a učitelů.</p> <p>Kdo je ve škole.</p> <p>Sociální fráze: Pozdrav a loučení. Poděkovat a poprosit. Začátek a konec činnosti. Schopnost obrátit se na dospělého při překonávání problémů.</p> <p>Rodina: její členové a vztahy uvnitř rodiny. Chování mezi členy rodiny.</p> <p>Můj kamarád: kdo je můj kamarád a chování mezi kamarády.</p> <p>Přání k narozeninám a svátku: co to jsou narozeniny a svátek, jakým způsobem a co přejeme druhým.</p> <p>Emoce a nálady: poznávání a pojmenování základních emocí (radost, smutek, vztek, strach), jak je vyjadřujeme (výraz tváře, neverbální chování...), kdy prožíváme jaké emoce.</p> <p>Péče o miminko: jak se chováme k malému miminku, jak o něj pečujeme (včetně znalosti</p>	<p>Reagovat na vlastní jméno dle individuálních možností (např. otočení, navázání očního kontaktu). Poznávat jména spolužáků a učitelů.</p> <p>Sdělit, kdo je přítomný a kdo chybí (verbálně nebo s využitím fotek).</p> <p>Vhodně reagovat v reálných sociálních situacích (reagovat na pozdravení druhé osoby, žádost o předmět, žádost o ukončení probíhající aktivity...).</p> <p>Poznávat členy rodiny, popř. jejich jména.</p> <p>Vyjádřit, že má někoho rád. Posílit vhodné sociální chování v kolektivu třídy v reálných situacích (např. dělení o hračky, sladkost, pomoci druhým apod.).</p> <p>Posílit vhodné reakce v reálných situacích (být schopen podat ruku, vyslovit přání apod.).</p> <p>Odhadnout náladu druhého v některých typických situacích.</p> <p>Adekvátně použít některé předměty (dudlík, flašku na mléko, vozit kočárek...) v reálné situaci nebo při hře. Podat předmět na požádání dospělého.</p>

<p>předmětů, které se k tomu používají).</p> <p>Pohlaví: Rozdíly mezi ženským a mužským pohlavím, rozlišování pohlaví (chlapec-dívka, muž-žena, pán-paní), poznávání znaků, které jsou typická pro jednotlivá pohlaví.</p> <p>Informace o sobě a svých blízkých: jméno, věk, adresa bydliště, datum narození...</p>	<p>Znát své pohlaví a některé rozdíly, kterými se liší mužské a ženské pohlaví.</p> <p>Být schopen reagovat na dotaz. Rozsah osvojeného učiva dle individuálních schopností jednotlivých žáků.</p>
---	--

Škola, domov a prostorová orientace

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Naše škola a třída: poznávání jednotlivých míst v prostorách školy i třídy, např. toalety, tělocvična, jídelna, místo pro odpočinek. Přesun na určité místo.</p> <p>Předměty denní potřeby: Poznávání běžně používaných předmětů a jejich funkce. Dle individuálních schopností nácvik obsluhy těchto předmětů, např. CD přehrávač. Schopnost účelné manipulace s hračkami, knížkami apod.</p> <p>Okolí školy: Poznávání a pojmenování blízkého i vzdálenějšího okolí školy (např. zahrada, park, obchod...). Znalost cesty na jednotlivá místa.</p> <p>Prostorová orientace: Porozumění pojmům pro prostorovou orientaci, např. nahoru, dolů, nad, pod, vpředu, vzadu... Rozlišování vzdáleností – daleko, blízko. Pravolevá orientace.</p> <p>Kde bydlím: co to je byt, dům, zahrada. Pojmenování jednotlivých částí domu, např. obývací pokoj, ložnice, kuchyně... Co děláme v kuchyni, koupelně, v ložnici apod. Běžné vybavení jednotlivých pokojů a místností.</p>	<p>Znát základní orientace v prostoru školy a třídy, používat předměty denní potřeby na úrovni, která je potřebná pro zvýšení samostatnosti žáka.</p> <p>Osvojit si vhodné aktivity pro samostatnou hru.</p> <p>Příležitostné vycházky a pobyt mimo areál školy. Působit na rozvoj rozumových dovedností a situační učení dle povahy konkrétních situací.</p> <p>Adekvátně reagovat na verbální pobídky v situacích, kdy je zapotřebí orientovat se v okolním prostoru.</p> <p>Rozvíjet orientaci v domácím prostředí. Porozumět významu jednotlivých slov a pojmů dle individuálních schopností.</p>

Roční období a časová orientace

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Charakteristika jednotlivých ročních období.</p> <p>Časová orientace: rozlišování den-noc, základní časové pojmy (den, ráno, dopoledne...), posloupnost každodenně se opakujících činností (např. snídane, pobyt ve škole, oběd...), u vyspělejších žáků také dny v týdnu, měsíce.</p> <p>Počasí: poznávání základních typů počasí (s využitím obrázků nebo symbolů). Poznání skutečného počasí venku. Co potřebujeme, když sněží (čepice, rukavice), když prší (deštník) apod.</p>	<p>Poznat aktuální roční období, rozpoznat zda určitý charakteristický znak patří k danému ročnímu období nebo ne, poznat některé charakteristické znaky a činnosti (sníh, koupání, papírový drak...).</p> <p>Porozumět některým pojmům nebo obsahu obrázků, řadit obrázky nebo fotky s každodenně opakujícími se činnostmi, rozlišovat den a noc apod.</p> <p>Porozumět některým pojmům, poznávat určité symboly (slunce, dešť) nebo předměty (rukavice, deštník...).</p>

Lidské tělo a péče o něj

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Lidské tělo: Poznávání jednotlivých částí těla a obličej, tj. ruce, nohy, hlava, tělo, oči, nos... U vyspělejších žáků můžeme doplnit další části těla, např. břicho, záda, loket, ramena, kolena, rty, zuby a postupně také prsty na ruce (palec, malíček...)</p> <p>Oblékání: Poznávání jednotlivých kusů oblečení, např. tričko, tepláky, čepice. Poznávání, na které části těla jednotlivé kusy oblečení patří.</p> <p>Hygiena: Poznávání jednotlivých činností a předmětů, které k těmto činnostem používáme – mytí rukou, čištění zubů, koupání, používání toalety, česání vlasů, smrkání...</p>	<p>Uvědomovat si vlastní tělo. Získat základní orientaci na vlastním těle, popř. na těle druhých.</p> <p>Poznávat některé kusy oblečení.</p> <p>Poznat (pojmenovat) některé činnosti a vybrané předměty.</p>

<p>Sexuální výchova: Navázat na rozdíly mezi mužem a ženou (viz 1. tematický okruh), přiměřeně věku a mentální úrovni rozšířit o další možná témata sexuální výchovy, např. pohlavní rozdíly, změny v dospívání, vztah mezi chlapcem a dívkou.</p>	<p>V případě sebeukájení žáků – naučit se za jakých okolností a kde se tato aktivita může provozovat.</p>
---	---

Svět přírody

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Domácí zvířata: Poznávání a pojmenovávání vybraných domácích zvířat, např. kočka, pes, husa, kráva, kůň... Zvuky, které tato zvířata vydávají. Čím jsou tato zvířata užitečná. Mláďata domácích zvířat. Chování ke zvířatům – co můžeme a co nemůžeme dělat.</p> <p>Zvířata v lese a na polích: Poznávání vybraných zvířat, např. liška, zajíc, jelen... Zajímavosti o zvířatech – čím se živí, charakteristické znaky těchto zvířat. Co dále uvidíme v lese nebo jinde v přírodě, např. houby, stromy, potok... Ochrana přírody – co v přírodě neděláme a proč.</p> <p>Cizokrajná zvířata (ZOO): Poznávání vybraných zvířat, např. slon, opice, lev... Zajímavosti o těchto zvířatech, např. kde žijí, čím se živí, zda jsou nebezpečná...</p> <p>Rozšiřování znalostí o zvířatech, např. z okruhu ptáků, hmyzu a dalších zvířat, včetně informací o těchto zvířatech.</p>	<p>Poznat některá zvířata, popř. zvuky, které tato zvířata vydávají.</p> <p>Znát vybrané informace o zvířatech a přírodě.</p> <p>Poznat některá zvířata.</p> <p>Znát vybrané učivo v závislosti na povaze rozšiřujících témat.</p>

Svět práce a odpočinku

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Péče o okolí a domácí práce: Poznávání a pojmenování jednotlivých činností, předmětů a k čemu slouží – vysavač, lopatka a smeták, koš na odpadky, mytí a utírání nádobí, vysávání...</p> <p>Doprava: Poznávání a pojmenování jednotlivých dopravních prostředků. Zvuky, které některé dopravní prostředky vydávají (auto, vlak, klakson...). Po čem jednotlivé dopravní prostředky jezdí (koleje, silnice...). Bezpečné chování na silnici.</p> <p>V obchodě: Co je to nakupování, peníze, kdo je paní prodavačka, chování v obchodě. Poznávání vybraného zboží podle obalu. Hra na obchod – modelování vhodného chování při nakupování. Jednotlivé typy obchodů: hypermarkety, drogerie, pekařství, řeznictví, květinářství...</p> <p>U lékaře: Vyjádření, že nás něco bolí. Vyšetření u lékaře. Poznávání vybraných předmětů, např. léky, náplasti, teploměru a jejich funkce. V nemocnici. U zubaře.</p> <p>Jak trávíme volný čas: knihy (čtení pohádek, prohlížení knížek, výběr knih dle vlastního zájmu), hudba (poslouchání hudby, pohádek, výběr CD dle vlastního zájmu), výtvarné činnosti (pojmenování předmětů potřebných ke kreslení a dalším výtvarným činnostem), televize (sledování pohádek, dětských nebo zábavných pořadů), pohybové hry (s míčem, kuželky...), divadlo aj.</p> <p>Rozšiřování znalostí o dalších povoláních, např. kadeřník, opravář (elektrikář, instalatér), pošťák...</p> <p>Rozšiřování znalostí o způsobech trávení volného času.</p>	<p>Znát některé domácí práce a funkce vybraných předmětů.</p> <p>Znát některé dopravní prostředky a znát vybrané informace o dopravě a chování na silnici.</p> <p>Posílit vhodné chování v obchodě na základě získaných vědomostí o nakupování. Poznat vybrané zboží (potravin, hygienické předměty...).</p> <p>Vyjádřit, že něco bolí, otevřít ústa... Poznávat vybrané předměty, včetně jejich funkce.</p> <p>Poznávat předměty, které potřebujeme k různým volnočasovým aktivitám. Osvojit si vybrané znalosti a volnočasové dovednosti.</p>

Jídlo a stolování

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Jídla: Ovoce a zelenina. Potraviny, např. chleba, rohlíky, salám, sýr, šunka, máslo... Obědy – polévky, přílohy a další jídla. Sladkosti. Rozlišování chutí (sladká, hořká, kyselá, slaná) – jak chutnají jídla. Co je zdravé - nezdravé.</p> <p>Stolování: Co potřebujeme ke stolování – lžička, nůž, vidlička, talíř, hrnek. Vyjádření potřeby jíst, pít, ještě dost.</p>	<p>Poznat vybrané druhy jídel, ovoce, zeleniny, sladkostí...</p> <p>Osvojit si dovednost sociálně co nejprůměrnějšího stolování. Vyjádřit, že chci jíst a pít, dle individuálních schopností také výběr z potravin.</p>

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Nácvik čtení vhodnou metodou, globální čtení, sociální čtení, obrázky, piktogramy...</p> <p>Vytváření představ o počtu prvků.</p> <p>Rozvíjení hrubé a jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů. Manipulační činnost s předměty. Oblouky, svislé a šikmé čáry, vlnovky, smyčky. Písmena, pojem, tvary tiskacích písmen, první písmeno ve jméně, hůlkové písmo. Číslice, pojem tvary.</p>	<p>Orientovat se na stránce, obrázku, číst vybraná slova, pokusit se reprodukovat krátký text.</p> <p>Přiřazovat číslice počtu prvků.</p> <p>Uchopit a podat předmět.</p> <p>Manipulovat podle pokynů s danými předměty s dopomocí. Uchopit tužku a nakreslit různé druhy čar.</p> <p>Poznat grafickou podobu písmene, napsat několik vybraných písmen.</p> <p>Napsat několik vybraných číslic. Poznat základní geometrické tvary.</p>

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Základní obsah předmětu činnosti pro rozvoj zrakového, sluchového, hmatového čichového a chuťového vnímání, prostorové a směrové orientace.

Smyslová výchova probíhá v úzkém spojení s Rozumovou výchovou. Vjemy a představy by neměly zůstat izolované, učitel je propojuje s příslušnými pojmy takovým způsobem, aby mohly pomoci rozvíjet myšlení žáků.

Výuka je realizována:

- ve všech ročnících 4 hodiny týdně
- ve 4. - 10. ročníku přibývá jedna hodina v rámci disponibilní hodinové dotace
- U žáků s těžkým mentálním postižením nebo souběžným postižením více vadami je nemožné stanovit jednotné výstupy.
- Platí to samé, co bylo ve spojení s očekávanými výstupy uvedeno u předmětu Rozumová výchova.
- Výběr učiva by měl respektovat individuální vzdělávací potřeby a možnosti žáka – prioritní je především to učivo, které pomůže rozvoji dovedností v oblasti rozumové výchovy, komunikace, sebeobsluhy a pracovních činností.
- Aktivity obsahově patřící do Smyslové výchovy jsou často prezentovány jako součást vzdělávacích aktivit v jiných předmětech.

Vzdělávací obsah předmětu Smyslová výchova je členěn do těchto tematických okruhů:

- Rozvoj zrakového vnímání
- Rozvoj sluchového vnímání
- Rozvoj hmatového, čichového a chuťového vnímání
- Rozvoj prostorové a směrové orientace

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

K utváření všech klíčových kompetencí vedeme žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami především:

- Propojování smyslových vjemů s náležitými pojmy – úzké propojení s Rozumovou výchovou.
- Výběr učiva v předmětu Smyslová výchova můžeme přizpůsobit potřebám žáka v jiných předmětech, např. rozvoj zrakového vnímání může podpořit schopnost čtení nebo používání alternativní komunikace, rozvoj sluchového vnímání může podpořit schopnost porozumění mluvené řeči a rozvoj verbální produkce apod.
- Aktivní zapojení žáka probíhá na základě jeho celkové pedagogické diagnostiky, která pomáhá stanovení reálných cílů.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor: Smyslová výchova

Rozvoj zrakového vnímání

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Sledování předmětu Sledování předmětu v klidu (fixace). Sledování pohybujícího se předmětu (refixace).</p> <p>Třídění Metodicky postupujeme v posloupnosti třídění podle:</p> <ul style="list-style-type: none"> – předmětů (nejprve více, poté méně odlišných) – tvarů – velikostí – barev – materiálů (např. stejné tvary z papíru, ze dřeva) <p>Třídění dvou, tří i více prvků. Třídění podle dvou vlastností zároveň, např. tvaru a barvy.</p> <p>Poznávání barev Přiřazování stejných barev. Pojmenovávání barev.</p> <p>Vizuomotorická koordinace a manipulační činnosti Uchopování předmětů. Manipulace s předměty (vkládání, navlékání, zasunování, nasazování kolíčků...).</p> <p>Cvičení pro koordinaci obou horních končetin. Pohybová imitace – napodobení předvedených pohybů.</p>	<p>Osvojit si vybrané dovednosti, např. přiřazovat barvy, třídít předměty, schopnost samostatného uchopení předmětu...</p>

<p>Přípravné cvičení pro čtení Popis obrázku, rozlišování velký - malý, příprava na čtení v řádcích, orientace zleva doprava a další dovednosti (viz příslušné metodické materiály).</p>	
--	--

Rozvoj sluchového vnímání

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Rozlišování zdrojů a směrů zvuků. Reakce na oslovení.</p> <p>Napodobování zvuků. Rozlišování kvalit zvuku (síla, výška).</p> <p>Rytmizace řeči (dělení vět na slova, slov na slabiky) a další přípravná cvičení pro sluchovou syntézu a analýzu.</p> <p>Propojení s hudebními a hudebně-pohybovými činnostmi.</p>	<p>Osvojit si vybrané dovednosti, např. reakce na oslovení, napodobení zvuků zvířat...</p>

Rozvoj hmatového, čichového a chuťového vnímání

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Poznávání předmětů podle:</p> <ul style="list-style-type: none"> – chuti (potraviny) – vůně – hmatu <p>Rozlišování základních vlastností u každého smyslu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – slané/sladké, kyselé/hořké. suché/mokrý, tvrdé/měkké – voní/páchne – hranaté/kulaté, hladké/drsné, teplé/studené 	<p>Osvojit si vybrané dovednosti, např. poznat povrch předmětů podle hmatu, rozlišit základní hmatové vlastnosti předmětů, rozlišovat chutě....</p>

Prostorová a směrová orientace

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Rozlišování pojmů:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nahore/dole – vpředu/vzadu – první/poslední – před/za – vpravo/vlevo,... <p>Umístování předmětu na ploše podle diktátu, řazení podle předlohy. Orientace v knize a sešitě (viz přípravná cvičení na čtení).</p>	<p>Osvojit si vybrané dovednosti, např. orientace nahore-dole, orientace v prostoru...</p>

HUDEBNĚ POHYBOVÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vznikl sloučením vzdělávacích oborů Hudební výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a Pohybová výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Základní obsah předmětu vytvářejí poslechové a hudebně-pohybové činnosti, hra na nástroj a zpěv.

Výuka je realizována:

- ve všech ročnících tři hodiny týdně

- Žáci si formou spojení pohybu a zpěvu či hudebního doprovodu procvičují jemnou i hrubou motoriku, zlepšuje se jejich nálada.
- Důležitou funkcí hudby je poskytnutí prostoru pro aktivní či pasivní odpočinek, motivace žáků k účasti na společných aktivitách a pozitivní působení na emoce žáků. Prioritním cílem výuky je vytvoření kladného vztahu žáka k hudbě.
- Při výběru písní, CD k poslechu nebo hudebních nástrojů při instrumentálních aktivitách vytváříme prostor pro výběr samotných žáků na základě jejich vlastních preferencí.
- Žáci s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami trpí v mnoha případech těžkým postižením řeči (dysartrie, anartrie, těžké dyslalie...), vyskytují se také poruchy hlasu, artikulace, koordinace mluvení s dýcháním apod. Zpěvný projev a schopnost intonovat některých žáků (v těch lepších případech) je na úrovni monotónní mluvené řeči, jiní žáci nemusí být vůbec schopni jakékoliv řečové produkce nebo zpěvu. Tyto nezměnitelné skutečnosti musí pedagogové respektovat.
- Při poslechu můžeme (dle schopností učitele) využít také živě hranou hudbu a videoklipy.
- Jednotlivé hudební a pohybové činnosti mohou být využity také při osvojování učiva v jiných předmětech, a to zejména v případech, kdy mohou specificky vybrané hudební a pohybové aktivity podpořit osvojování jiných (nehudebních) vědomostí a dovedností. Jako příklad můžeme uvést např. využití poslechu při osvojování alternativní komunikace, hru na nástroj při nácviku určitých motorických dovedností apod. Výuka Hudební a pohybové výchovy tedy nemusí probíhat formou vyučovací jednotky, ale může být rozprostřena v průběhu celého vyučování.

- U žáků s těžkým mentálním postižením nebo souběžným postižením více vadami je nemožné stanovit jednotné výstupy. Platí to samé, co bylo ve spojení s očekávanými výstupy uvedeno u předmětu Rozumová výchova.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební a pohybová výchova je členěn do těchto tematických okruhů:

- Poslechové činnosti
- Zpěv
- Hra na nástroj
- Hra na tělo a hudebně-pohybová výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

K utváření všech klíčových kompetencí vedeme žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami především:

- Prostřednictvím skupinových i individuálních aktivit.
- Dodáváním sebedůvěry žákům.
- Rozvíjením schopnosti projevit své pocity, emoce, potřeby.
- Aktivní zapojení žáka probíhá na základě jeho celkové pedagogické diagnostiky, která pomáhá stanovení reálných cílů.
- Propojením s výukou v jiných předmětech.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Hudebně pohybová výchova

Poslech

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Seznámení s písněmi různých žánrů:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lidová hudba – Písň z pohádek – Populární hudba, písně Svěráka a Uhlíře, Šlitra a Suchého, Voskovce a Wericha <p>Občas zařadit do hudebního repertoáru také vhodné ukázky z vážné hudby, hudby rockové, etnické...</p> <p>Relaxace při hudbě.</p>	<p>Seznámit se s různými druhy hudby a písněmi.</p> <p>Vytvořit si vztah k hudbě – nabídka poslechu do značné míry odráží hudební preference jednotlivých žáků.</p> <p>Nacvičit si relaxaci nebo různé formy odpočinku při hudbě.</p>

Zpěv

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
Nácvik písní, práce se zpěvníkem (např. pomocí obrázků). Posilovat techniku správného zpěvu – artikulace, dýchání, nekřičet při zpěvu.	Dle individuálních možností zapojit se do zpěvu písní. Dle individuálních možností rozvíjet schopnost správného zpěvu.

Hra na nástroj

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
Poznávání nástrojů, se kterými se žáci setkávají ve výuce (klavír, kytara, bubínky, dřívka, tamburína...) dalších nástrojů z různých nástrojových skupin (smyčcové, dechové...) Motivace ke hře na nástroj a nácvik ovládní nástrojů. Doprovod na nástroj – dodržování tempa, rytmu, dynamiky...	Poznávat některé nástroje. Aktivně experimentovat s nástrojem, popř. nácvikem jeho ovládní.

Pohybová výchova

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Libovolné aktivní zapojení žáka do pohybových činností. Správné držení a ovládání těla. Hra na tělo. Jednoduchý skupinový nebo párový tanec.</p> <p>Pohybová cvičení s různými pomůckami, manipulace s cvičebním i hudebním náčiním.</p> <p>Základy relaxace, nácvik zklidnění a uvolnění.</p> <p>Využití pobytu v přírodě (v parku, na hřišti) k hudebně pohybovým aktivitám.</p>	<p>Aktivně se zapojit do hudebně-pohybových aktivit a získat kladný vztah ke cvičení na své možné úrovni.</p> <p>S dopomocí zvládat přípravné úkony ke cvičení a v rámci možností reagovat na pokyny ke cvičení.</p> <p>Zvládat základní orientaci ve známém prostoru, nebát se pohybovat v neznámém prostoru s dopomocí.</p> <p>Dle svých možností rozvíjet jemnou i hrubou motoriku</p> <p>S dopomocí zvládnout využívat relaxační prvky a základy uvolnění organismu</p>

REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu Rehabilitační tělesná výchova je realizován i obsah vzdělávacího oboru Zdravotní tělesná výchova.

Výuka je realizována:

- ve všech ročnících 4 hodiny týdně

- Snahou Rehabilitační tělesné výchovy je rozvíjet tělesné dovednosti žáků v co největší dosažitelné míře, udržovat a posilovat jejich momentální zdravotní stav a rozvíjet je po stránce reedukační i kompenzační. Rehabilitační tělesná výchova přispívá k rozvoji hybnosti žáků, čímž současně rozvíjí i rozumové schopnosti a zmírňuje důsledky mentálního postižení.
- Rehabilitační tělesná výchova probíhá na základě konzultací s odborníky (odborný lékař, rehabilitační pracovníci). Snažíme se nabízet žákům různorodé tělocvičné aktivity přizpůsobené jejich úrovni pohybových možností.
- Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
  - Zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému i psychickému uvolnění.
  - Rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností.
  - Odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin.
  - Vnímání prožitků z pohybové činnosti.

K utváření klíčových kompetencí vedeme žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami především:

- Výběrem nebo vytvořením vhodného alternativního komunikačního systému v návaznosti na diagnostiku rozumových, komunikačních a motorických schopností žáka.

- Zapojením různých vjemů a způsobů práce s žákem do procesu osvojování pohybových dovedností, např. říkanky s pohybovým doprovodem, cvičení s hudbou, pohybové ukázky, vedení pohybu, obrázky.
- Chápáním vztahů a souvislostí, chápání významu věci poznání, k čemu slouží a jak jich správně používat.
- Dodáváním sebedůvěry žákům – umožnit žákovi zvládnout danou tělocvičnou aktivitu v rámci jeho individuálních možností, umožnit žákovi zažít úspěch, ocenit pokroky.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vzdělávací obor: Rehabilitační tělesná výchova

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Rozvíjení hybnosti. Relaxační a uvolňovací cvičení.</p> <p>Procvičování koordinace pohybů, rovnovážná cvičení, běh na krátké vzdálenosti, poskoky, skoky snožmo, chůze po vyznačené trase, chůze po lavičce, seskoky. Cvičení s využitím tělocvičného náčiní a náradí (např. gymball, žebřiny, lavička, trampolína). Hry s míči – kutálení, kopání do míče, hod na cíl, hod horním obloukem, chytání míče.</p> <p>Rituál pro začátek a konec pohybové činnosti.</p> <p>Rozvíjení aktivního pohybu, nácvik chůze s oporou, s dopomocí, samostatný pohyb. Stimulace pohybu v prostoru. Zásady správného držení těla. Rozvíjení jemné i hrubé motoriky, koordinace pohybů.</p> <p>Procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, zápěstí pomocí uvolňovacích cviků.</p> <p>Rozvoj cíleného pohybu prstů, rukou, úchop, nácvik klešťového úchopu.</p> <p>Pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení.</p> <p>Vnímání pocitů při cvičení.</p>	<p>Získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám.</p> <p>Rozvíjet motoriku a koordinaci poloh.</p> <p>Zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost. Reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti. Snažit se o samostatný pohyb.</p> <p>Uplatňovat zásady správného držení těla v různých polohách.</p> <p>Zaujímat správné základní cvičební polohy.</p> <p>Zvládat jednoduchá speciální cvičení, jejich základní techniku podle pokynů.</p>

PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vznikl sloučením vzdělávacích oblastí: Pracovní výchova a Výtvarná výchova. Základní obsah předmětu Pracovní a výtvarná výchova je definován prostřednictvím jednotlivých tematických okruhů. Prioritním cílem je podpora maximální soběstačnosti v oblasti sebeobsluhy a jednoduchých pracovních činností.

Výuka je realizována:

- ve všech ročnících 3 hodiny týdně
- v 1. -7. ročníku přibývá 1 hodina v rámci disponibilní hodinové dotace
- v 8. - 10. ročníku přibývají 2 hodiny v rámci disponibilní hodinové dotace

- Osvojování určité dovednosti, např. používání toalety, může probíhat velmi dlouhou dobu (i v rozsahu několika roků).
- Konkrétní učivo je vybíráno pro konkrétního žáka, opět nelze stanovit obecné výstupy pro celý předmět.
- Nácvik a upevňování pracovních a sebeobslužných dovedností obvykle probíhá kontinuálně v průběhu celého vyučování (v závislosti na povaze učiva).
- Nácvik dovedností směřuje k jejich funkčnímu uplatnění v běžném životě (nejen v prostředí školy).

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní a výtvarná výchova je členěn do těchto tematických okruhů:

- Sebeobsluha
- Péče o okolní prostředí a práce v domácnosti
- Práce s různými druhy materiálu (písek, kostky, stavebnice, modelování, barvami, papírem, s textilními materiály, přírodními materiály)
- Práce na zahradě

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

K utváření všech klíčových kompetencí vedeme žáky s těžkým mentálním a souběžným postižením více vadami především:

- Nácvik pracovních dovedností v reálných situacích.
- Využitím fyzické dopomoci asistenta při výtvarných činnostech (u těžce tělesně postižených žáků).
- Zapojením netradičních výtvarných technik a postupů.
- Ponecháním prostoru pro spontánní aktivitu žáků a experimentaci s výtvarným materiálem, v rámci které nemusí být důležitý výsledný produkt výtvarné práce.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vzdělávací obor: Pracovní a výtvarná výchova

Sebeobsluha

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Nácvik samostatného stolování, používání příboru, čistota při stravování</p> <p>Oblékání a vysvlékání jednotlivých kusů oděvu, obouvání a zouvání bot. Skládání oblečení a ukládání na určené místo, věšení oblečení na věšák...</p> <p>Osobní hygiena, spolupráce při hygieně, funkce a používání hygienických pomůcek</p>	<p>Umět používat příbor, dodržovat klid a čistotu při stravování.</p> <p>Zvládnout základní sebeobslužné činnosti (při oblékání, obouvání).</p> <p>Udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí.</p> <p>Zvládnout základní hygienické návyky.</p>

Práce v domácnosti

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Drobné domácí práce, základní úklid, mytí nádobí, praní drobného prádla, utírání prachu, úklid hraček.</p> <p>Stolování, prostírání stolu, úklid stolu, správné chování při stolování. Nákup a skladování potravin</p> <p>Příprava jednoduchých pokrmů, teplých a studených nápojů.</p> <p>Zásady hygieny a bezpečnosti při domácích pracích.</p>	<p>Provádět drobné domácí práce - mytí nádobí, základní úklid.</p> <p>Prostřít sůl, zvládnout správně uložit nakoupené potraviny.</p> <p>Připravit jednoduchý pokrm podle pokynů.</p> <p>Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti.</p>

Práce s různými druhy materiálu, práce montážní a demontážní, výtvarné činnosti

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
<p>Vlastnosti materiálu a jeho užití (modelovací hmota, písek, papír, přírodniny...).</p> <p>Jednoduché pracovní pomůcky, jejich funkce a používání.</p> <p>Jednoduché pracovní postupy a techniky, jednoduché techniky na zpracování vybraných materiálů.</p> <p>Zásady hygieny a bezpečnosti.</p> <p>Konstruktivní hry (skládačky, kostky...).</p> <p>Stavebnice plošné, prostorové, konstruktivní.</p> <p>Montáž, demontáž, manipulace s předměty.</p> <p>Základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru, uplatnění vlastního těla.</p> <p>Kresba různými nástroji, malba na různorodý materiál, využití tradičních i netradičních materiálů, netradiční výtvarné techniky.</p> <p>Prostorová tvorba a modelování (papír, hlína, stavebnice ...). Manipulace s objekty.</p> <p>Vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazie, pocitů, emocí.</p>	<p>Zvládat základní manuální dovednosti při práci s různými materiály a pomůckami.</p> <p>Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.</p> <p>Pracovat podle slovního návodu.</p> <p>Udržovat pracovní místo a pomůcky v čistotě.</p> <p>Zvládat základní dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami.</p> <p>Zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu.</p> <p>Používat na elementární úrovni prostředky a postupy.</p> <p>Vnímat základní vztahy mezi barvami (kontrasty) a tvary.</p> <p>Vyjádřit vlastní vjemy, představy, pocity, uplatňovat vlastní fantazii a představivost.</p>

Pěstitelské práce

Učivo	Očekávané výstupy Žák by měl:
Základní podmínky pro pěstování rostlin. Pěstování rostlin ve třídě i na zahradě. Pomůcky a náčiní pro práci na zahradě. Zásady hygieny a bezpečnosti.	Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích. Pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné rostliny. Používat správné pomůcky a náčiní. Dodržovat zásady bezpečné práce na zahradě, zásady hygieny.

8 Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je slovně. Pokud je žák z účasti v některém předmětu osvobozen (na doporučení odborného lékaře, psychologa, speciálně pedagogického centra), je na vysvědčení uvedeno „nehodnocen“.

Při slovním hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, vzhledem k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje ohodnocení práce žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Při hodnocení práce v jednotlivých předmětech jsou uplatňována především tato kritéria:

Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci speciální pedagog uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Při celkové klasifikaci přihlíží pedagog k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Žákům se po celou dobu docházky do školy věnuje speciální pozornost a péče.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá postižení negativní vliv.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Pro žáky s různými druhy postižení bude podle potřeby vypracován příslušnými vyučujícími individuální vzdělávací plán ve spolupráci s příslušným SPC nebo individuální tematický plán zohledňující specifika postižení a psychické zvláštnosti žáka

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči žáka.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získávají vyučující

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (ústní, praktické, pohybové)
- analýzou výsledků činnosti žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky školských poradenských zařízení a zdravotnických služeb
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení, hodnocení zdůvodní, poukáže na klady a nedostatky.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Všichni vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co žák umí a jak se snaží podat co nejlepší výkon.

Pozn.: další upřesňující zásady klasifikace žáků naší školy jsou uvedeny ve Školním řádu.

9 Autoevaluace školy a její autoevaluační činnost

Hlavním cílem každé školy je poskytovat kvalitní vzdělávání svým žákům. Evaluace (hodnocení) je prostředkem stanovení kvality vzdělání v procesu systematického shromažďování a analýzy informací podle stanovených kritérií za účelem dalšího rozhodování. Závěrem každoročních evaluačních činností je autoevaluace (sebehodnocení). Ověřuje kvalitu školy zpětnou vazbou a vede k nápravným opatřením.

Současná právní úprava podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon § 12 a Vyhlášky MŠMT č. 15/2005 Sb., ukládá všem školám provést za období jednoho nebo dvou školních roků vlastní hodnocení školy (auto evaluaci). V plánu jsou uvedeny všechny základní údaje požadované v RVP ZP – oblasti evaluace, cíle, kritéria, nástroje a časová frekvence.

Zaměření auto evaluace	Cíle	Kritéria	Nástroje	Četnost
Podmínky ke vzdělávání	Postupné zlepšování podmínek ke vzdělávání	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení provozu školy	Pozorování Rozhovory Výroční zpráva	průběžně 1x ročně
Kvalita vyuč. procesu	Zlepšování interaktivního působení všech účastníků vzdělávání	Vztah učitel-žák Úroveň zpracování tematických plánů Výstupy učitele jak žák rozumí	Pozorování Zápisy, IVP Kontrola dokumentace Hospitace Diskuze se žáky	Průběžně 4x ročně průběžně
Kultura školy Školní klima Spolupráce s rodiči	Spokojenost žáků ve škole Zvyšování spolupráce s rodiči	Postoj žáků ke škole Spokojenost rodičů se školou	Rozhovor Dotazník Rozhovor Dotazník Třídní schůzky Zápisy do 1. ročníku Odborná pomoc	průběžně 1x ročně průběžně 1x ročně 2x ročně 1x ročně průběžně
Výsledky vzdělávání	Dosažení kvalit. výsledků odpovídajících indiv. schopnostem a možnostem žáků	Schopnost aplikovat učivo Úroveň indiv. práce s jednotlivými žáky	Analýza žák. prací na základě ŠVP Kontrol. čtvrt. práce	průběžně 2x ročně

Personální práce	Odbor. růst pedagog. pracovníků	Účast na DVPP Využití ve výuce Inovace vzděl. prac.	Dotazník Pozorování hospitace	průběžně průběžně
Hospodaření	Vyrovnané hosp. Účelové vynal. finančních prostředků	Potřeby a skutečnost Využití financ. zdrojů Využití lidských zdrojů Využití materiál. zdrojů	Rozbor výkazů Výroční zpráva o hospodaření	průběžně 1x ročně

Projednání struktury vlastního hodnocení školy s ped. radou proběhne do konce září.
Projednání vlastního hodnocení školy s ped. radou za minulý školní rok proběhne do konce října.